

Përmbledhje Jo-Teknike e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe Social (VNMS)

Ndërtimi i Parkut Fotovoltaik “Spitalla Solar” 100 MW, Spitallë, Shqipëri

Korrik 2025

Tiranë, Shqipëri

PËRMBLEDHJE E RAPORTIT

TITULLI I PROJEKTIT	Ndërtimi i Parkut Fotovoltaik “Spitalla Solar” 100 MW, Spitallë, Shqipëri
TITULLI I DOKUMENTIT	Përmbledhje Jo-Teknike e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe Social (VNMS)

Raporti u përgatit nga:

ABKONS sh.p.k me Nr. LN-9678-06-2015/2

Redion Biba – Ekspert i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe Auditimit Mjedisor, Nr. Identifikimi i Certifikatës 128, Date 04/07/2013.

Rogerta Kumanaku – Eksperte Mjedisore

Violeta Marko – Eksperte Sociale dhe e Angazhimit me Palët e Interesit

Tabela e Përmbajtjes

1. Hyrje	8
1.1. Qëllimi i Përmbledhjes Jo-Teknike	8
1.2. Përmbledhje e Projektit	8
1.3. Përgatitja e VNMS	9
1.4. Struktura e Dokumentit	9
2. Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm dhe Standardet Ndërkombëtare	10
2.1. Kuadri Rregullator Mjedisor në Shqipëri	10
2.2. Kërkesat Mjedisore dhe Sociale të BERZH	11
3. Përshkrimi i Projektit	12
3.1. Sfondi i Projektit	12
3.1.1. Zhvillimi i Energjisë së Rinovueshme në Shqipëri	12
3.1.2. Arsyetimi për Zhvillimin e Projektit	12
3.1.3. Historia e Zhvillimit të Projektit	13
3.2. Përshkrimi i Projektit	13
3.2.1. Vendndodhja e Projektit	13
3.2.2. Karakteristikat e Vendndodhjes dhe Përdorimi Aktual i Tokës	14
3.2.3. Komponentët Kryesorë të Projektit	14
3.2.4. Teknologjia Fotovoltaike (FV)	16
3.2.5. Lidhja me Rrjetin Elektrik	16
3.2.6. Aktivitetet e Ndërtimit	17
3.2.6.1. Kërkesat për Fuqinë Punëtore	17
3.2.7. Operimi dhe Mirëmbajtja	18
3.2.7.1. Kërkesat për Fuqinë Punëtore	18
3.2.8. Çmontimi i Projektit	18
3.2.8.1. Kërkesat për Fuqinë Punëtore	19
4. Shqyrtimi i Alternativave	19
4.1. Alternativa Pa Projekt	19
4.2. Përzgjedhja e Vendndodhjes	19
4.3. Alternativat e Teknologjisë dhe Projektimit	20
4.4. Alternativa e Përzgjedhur e Projektit	20
5. Procesi i VNMS	21
5.1. Fushëveprimi dhe Metodologjia e VNMS	21
5.2. Studimet Mjedisore dhe Sociale	21
5.3. Konsultimet me Palët e Interesit	22
6. Kushtet Bazë Mjedisore dhe Sociale	23
6.1. Mjedisi Fizik	23
6.1.1. Klima	23
6.1.2. Cilësia e Ajrit	23
6.1.3. Gjeologjia dhe Tokat	24

6.1.4.	Ujërat Sipërfaqësore dhe Ujërat Nëntokësore	25
6.1.5.	Zhurmat	26
6.1.6.	Peizazhi	27
6.2.	Mjedisi Biologjik	28
6.2.1.	Habitatet	28
6.2.1.1.	Habitatet Kryesore	28
6.2.1.2.	Habitatet e Kërcënuara	29
6.2.1.3.	Zonat e Mbrojtura	29
6.2.2.	Bimësia (Flora)	29
6.2.3.	Kafshët (Fauna) Tokësore	30
6.2.4.	Habitatet Ujore	30
6.2.5.	Zogjtë (Avifauna)	30
6.2.6.	Vlerësimi i Habitatit Kritik – Përmbledhje e Gjetjeve Kryesore	31
6.3.	Mjedisi Social Ekonomik	32
6.3.1.	Popullsia dhe Vendbanimet	32
6.3.2.	Përdorimi i Tokës dhe Aktivitetet Ekonomike	32
6.3.3.	Infrastruktura	32
6.3.4.	Trashëgimia Kulturore	33
7.	Përfitimet Mjedisore dhe Sociale të Projektit	33
7.1.	Prodhimi i Energjisë Elektrike nga Burime të Rinovueshme	33
7.2.	Reduktimi i Emetimeve të Gazrave Serrë	34
7.3.	Kontributi në Diversifikimin e Energjisë në Shqipëri	34
7.4.	Mundësitë e Punësimit	34
7.5.	Zhvillimi Ekonomik Lokal	34
8.	Ndikimet e Mundshme Mjedisore dhe Sociale	35
8.1.	Faza e Ndërtimit	35
8.1.1.	Pluhuri dhe Cilësia e Ajrit	35
8.1.2.	Zhurma	35
8.1.3.	Ndërhyrja në Tokë	35
8.1.4.	Menaxhimi i Ujit	35
8.1.5.	Gjenerimi i Mbetjeve	36
8.1.6.	Ndikimi në Biodiversitet	36
8.1.7.	Ndikimet nga Trafiku	36
8.1.8.	Shëndeti dhe Siguria e Komunitetit	37
8.2.	Faza e Operimit	37
8.2.1.	Zhurma nga Pajisjet Elektrike	37
8.2.2.	Ndikimi në Peizazh dhe Pamje	37
8.2.3.	Menaxhimi i Mbetjeve	37
8.2.4.	Ndërveprimi me Biodiversitetin	37
8.3.	Faza e Çmontimit	37
8.4.	Ndikimet Kumulative	38

9. Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) dhe Programi i Monitorimit	39
9.1. Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS).....	39
9.2. Planet e Menaxhimit	39
9.2.1. Planet e Përgatitura nga Zhvilluesi i Projektit	39
9.2.2. Planet e Përgatitura nga Kontraktori EPC	40
9.3. Masat Kryesore të Zbutjes	40
9.3.1. Masat Kryesore gjatë Ndërtimit	40
9.3.2. Masat Kryesore gjatë Operimit	43
9.4. Programi i Monitorimit Mjedisor dhe Social	43
9.4.1. Monitorimi gjatë Fazës së Ndërtimit	44
9.4.2. Monitorimi gjatë Fazës së Operimit	44
9.5. Angazhimi për Menaxhimin Mjedisor dhe Social.....	45
10. Mekanizmi i Ankesave	45
10.1. Si Mund të Paraqitet një Ankesë	45

Figurat

Figura 1: Zona e Zhvillimit të Projektit (ZZHP) dhe Traseja e Linjës së Transmetimit	14
Figura 2: Skica e një Centrali Diellor Fotovoltaik (IFC, 2015)	15
Figura 3: Traseja e Propozuar e Linjës së Transmetimit	17
Figura 4: Harta e Zonës së Interesit të Projektit (Zel)	21
Figura 5: Harta e Vendndodhjes së Pikave të Monitorimit të Cilësisë së Ajrit	24
Figura 7: Harta e Vendndodhjes së Pikave të Monitorimit të Cilësisë së Tokës	25
Figura 8: Harta e Vendndodhjes së Pikave të Marrjes së Mostrave për Monitorimin e Ujit	26
Figura 9: Harta e Vendndodhjes së Pikave të Monitorimit të Zhurmës	27
Figura 10: Pamje e Zonës së Zhvillimit të Projektit	27
Figura 11: Pikat e Vëzhgimit për Habitatet dhe Florën (WPs)	28

Tabelat

Tabela 1: Legjislacioni Kryesor Shqiptar për Mjedisin	10
Tabela 2: Kërkesat Mjedisore dhe Sociale të BERZH (Politika Mjedisore dhe Sociale, Tetor 2024)	11

Lista e Akronimeve dhe Shkurtesave

AC	Rrymë Alternative
AKM	Agjencia Kombëtare e Mjedisit
BE	Bashkimi Evropian
BERZH	Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim
CO ₂	Dioksid Karboni
DC	Rrymë e Vazhduar
FAO	Organizata e Ushqimit dhe Bujqësisë e Kombeve të Bashkuara
FV	Fotovoltaik
IBA	Zonë e Rëndësishme për Shpendët
IBAT	Mjeti i Integruar për Vlerësimin e Biodiversitetit
IFC	Korporata Ndërkombëtare Financiare
IUCN	Unioni Ndërkombëtar për Ruajtjen e Natyrës
KMS/ESR	Kërkesa Mjedisore dhe Sociale
MW	Megavat
NjA	Njësia Administrative
PAPI	Plani i Angazhimit të Palëve të Interesuara
PJT	Përmbledhje Jo-Teknike
PMB	Plani i Menaxhimit të Biodiversitetit
PMMS	Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social
PMMSN	Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social gjatë Ndërtimit
PMP	Pajisje Mbrojtëse Personale
PV	Pikë Vëzhgimi (Survey Point)
SCADA	Sistem Mbikëqyrjeje, Kontrolli dhe Mbledhjeje të të Dhënave
SMMS	Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social
VHC	Vlerësimi i Habitatit Kritik
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave
VNM	Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis
VNMS	Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis dhe Aspektet Sociale
ZB	Zonë e Biodiversitetit
Zel	Zona e Interesit
ZZHP	Zona e Zhvillimit të Projektit

1. Hyrje

1.1. Qëllimi i Përmbledhjes Jo-Teknike

Ky dokument paraqet Përmbledhjen Jo-Teknike (PJT) të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe Social (VNMS) të përgatitur për projektin e propozuar Parku Fotovoltaik (FV) "Spitalla Solar" me kapacitet 100 MW, me vendndodhje në Spitallë, Nën/Njësia Administrative Nr. 4, Njësia Administrative Durrës, Bashkia Durrës, Shqipëri.

Qëllimi i kësaj PJT-je është të paraqesë gjetjet kryesore të VNMS në një mënyrë të qartë dhe të kuptueshme, duke mundësuar që palët e interesuara dhe publiku i gjerë të kuptojnë projektin e propozuar, kushtet mjedisore dhe sociale të zonës së projektit, si dhe ndikimet e mundshme që lidhen me fazat e ndërtimit dhe operimit të tij.

PJT përmbledh elementet kryesore të VNMS, duke përfshirë:

- Një përshkrim të projektit të propozuar dhe komponentëve kryesorë të tij;
- Kushtet ekzistuese mjedisore dhe sociale në zonën e projektit;
- Ndikimet e mundshme mjedisore dhe sociale të identifikuara gjatë procesit të VNMS;
- Masat e propozuara për shmangien, minimizimin dhe menaxhimin e këtyre ndikimeve.

VNMS është kryer në përputhje me legjislacionin mjedisor shqiptar dhe me standardet përkatëse ndërkombëtare mjedisore dhe sociale, përfshirë Politikën Mjedisore dhe Sociale (tetor 2024) të Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH).

1.2. Përmbledhje e Projektit

Projekti i propozuar Spitalla Solar FV do të zhvillohet nga Spitalla Solar Sh.p.k., një kompani e krijuar posaçërisht për projektin, nga Voltalia S.A., një zhvillues dhe operator ndërkombëtar i energjisë së rinovueshme. Spitalla Solar Sh.p.k. është e regjistruar si një shoqëri me përgjegjësi të kufizuar e themeluar më 25 mars 2021 për të zbatuar projektin fotovoltaik në zonën e Spitallës, në Bashkinë Durrës, Shqipëri. Kompania është krijuar për të zbatuar Marrëveshjen e Zhvillimit të Projektit të lidhur ndërmjet Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë së Republikës së Shqipërisë dhe Voltalia S.A.

Spitalla Solar Sh.p.k. është përgjegjëse për zhvillimin, ndërtimin, financimin, vënien në punë dhe operimin e Parkut diellor dhe infrastrukturës së lidhur me të. Kjo përfshin instalimin dhe mirëmbajtjen e paneleve fotovoltaike dhe objekteve mbështetëse, si dhe infrastrukturën e transmetimit të nevojshme për lidhjen e Parkut FV me rrjetin elektroenergjetik të Shqipërisë. Kompania do të sigurojë gjithashtu të drejtat e kalimit për linjën e transmetimit që lidh Parkun me rrjetin kombëtar të energjisë elektrike.

Projekti konsiston në ndërtimin dhe operimin e një Parku fotovoltaik me kapacitet të instaluar rreth 100 MW, i vendosur në zonën e Spitallës, në Bashkinë Durrës në Shqipërinë perëndimore. Pas vënies në funksion, Parku do të prodhojë energji elektrike nga energjia diellore dhe do furnizojë rrjetin kombëtar të energjisë.

Projekti pritet të kontribuojë në rritjen e prodhimit të energjisë nga burime të rinovueshme në Shqipëri dhe në diversifikimin e prodhimit të energjisë. Shqipëria ka potencial të konsiderueshëm për zhvillimin e energjisë diellore, dhe zbatimi i projekteve të energjisë së rinovueshme është pjesë e strategjisë afatgjatë energjetike të vendit, e cila synon forcimin e sigurisë energjetike, uljen e varësisë nga importet e energjisë dhe promovimin e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik duke minimizuar ndikimet mjedisore.

Projekti është klasifikuar në Kategorinë B sipas Politikës Mjedisore dhe Sociale (tetor 2024) të Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH). Projektet e Kategorisë B janë ato që mund të kenë ndikime të mundshme mjedisore dhe sociale që zakonisht janë specifike për vendndodhjen, me shkallë të kufizuar dhe që mund të adresohen në mënyrë efektive përmes masave të përshtatshme zbutëse.

Në nivel kombëtar, kërkesat për vlerësimin mjedisor përcaktohen nga Ligji Nr. 10440, datë 7 korrik 2011 "Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis", i ndryshuar, përfshirë ndryshimet e bëra me Ligjin Nr. 12/2015. Në

përputhje me këtë legjislacion, projekti i propozuar klasifikohet në Shtojcën II, Seksioni 3 – Industria e Energjisë, e cila përfshin instalime industriale për prodhimin e energjisë elektrike dhe infrastrukturën energjetike përkatëse. Bazuar në vendimin e verifikimit të lëshuar nga Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM), me referencë Nr. AN070520250025, datë 16 qershor 2025, projekti është klasifikuar si projekt që kërkon kryerjen e një procedure të thelluar të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (VNM).

1.3. Përgatitja e VNMS

Një Vlerësim i Plotë i Ndikimit në Mjedis dhe Social (VNMS) është kryer në përputhje me legjislacionin mjedisor shqiptar dhe kërkesat e Politikës Mjedisore dhe Sociale (tetor 2024) të Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH). VNMS vlerëson kushtet mjedisore dhe sociale në zonën e projektit, identifikon ndikimet e mundshme që lidhen me fazat e ndërtimit dhe operimit të projektit dhe përcakton masat e nevojshme për zbutjen dhe menaxhimin e tyre.

VNMS është përgatitur përmes një procesi të strukturuar që përfshin mbledhjen dhe shqyrtimin e informacionit ekzistues, kryerjen e studimeve në terren dhe konsultimet me palët e interesuara. Procesi i përgatitjes së VNMS përfshin hapat kryesorë si më poshtë:

- Shqyrtimin e të dhënave dhe dokumentacionit ekzistues, përfshirë legjislacionin mjedisor kombëtar, dokumentet e planifikimit dhe studimet e mëparshme që lidhen me zonën e projektit;
- Kryerjen e studimeve bazë mjedisore dhe sociale për të kuptuar kushtet ekzistuese në zonën e projektit dhe rreth saj;
- Identifikimin dhe vlerësimin e ndikimeve të mundshme mjedisore dhe sociale që lidhen me ndërtimin dhe operimin e projektit;
- Zhvillimin e masave për shmangien, minimizimin dhe menaxhimin e ndikimeve të mundshme;
- Përgatitjen e Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS), i cili përcakton masat që do të zbatohen gjatë realizimit të projektit.

Procesi i VNMS përfshin gjithashtu aktivitete të angazhimit të palëve të interesuara, duke u mundësuar autoriteteve përkatëse dhe publikut të interesuar të japin komente dhe kontribute gjatë procesit të vlerësimit. Gjetjet e VNMS paraqiten në raportin kryesor të VNMS dhe përmbledhen në këtë Përmbledhje Jo-Teknike.

Në përputhje me kërkesat rregullatore kombëtare dhe standardet e transparencës së institucioneve financiare, dokumentacioni i VNMS bëhet publik për një periudhë minimale prej 60 ditësh, duke u mundësuar palëve të interesuara dhe publikut të shqyrtojnë projektin dhe të paraqesin komentet e tyre.

1.4. Struktura e Dokumentit

Kjo Përmbledhje Jo-Teknike (PJT) është e organizuar në disa seksione që ofrojnë një pasqyrë të projektit të propozuar, kushteve mjedisore dhe sociale në zonën e projektit, si dhe gjetjeve kryesore të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe Social (VNMS). Struktura e dokumentit paraqitet si më poshtë:

- Seksioni 1 – Hyrje: Paraqet një përmbledhje të projektit dhe shpjegon qëllimin e Përmbledhjes Jo-Teknike dhe të VNMS.
- Seksioni 2 – Kuadri Ligjor dhe i Politikave: Përmbledh legjislacionin përkatës shqiptar dhe standardet ndërkombëtare mjedisore dhe sociale të zbatueshme, përfshirë kërkesat e BERZH.
- Seksioni 3 – Sfondi dhe Përshkrimi i Projektit: Paraqet arsyetimin e projektit, vendndodhjen dhe komponentët kryesorë, si dhe aktivitetet që lidhen me Parkun fotovoltai të propozuar.
- Seksioni 4 – Shqyrtimi i Alternativave: Përshkruan alternativat e vlerësuara gjatë zhvillimit të projektit, përfshirë opsionin pa projekt, dhe arsyet për përzgjedhjen e alternativës së preferuar.
- Seksioni 5 – Procesi i VNMS: Përshkruan metodologjinë e përdorur në VNMS, përfshirë mbledhjen e të dhënave, studimet bazë dhe konsultimet me palët e interesuara.

- Seksioni 6 – Kushtet Mjedisore dhe Sociale: Paraqet një përmbledhje të kushteve ekzistuese mjedisore dhe sociale në zonën e projektit.
- Seksioni 7 – Përfitimet Mjedisore dhe Sociale të Projektit: Përmbledh përfitimet e pritshme mjedisore, sociale dhe ekonomike nga zhvillimi i projektit.
- Seksioni 8 – Ndikimet e Mundshme Mjedisore dhe Sociale: Përmbledh ndikimet e mundshme gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit, si dhe masat e propozuara për zbutjen e tyre.
- Seksioni 9 – Planet e Menaxhimit dhe Monitorimit Mjedisor dhe Social: Përshkruan masat kryesore dhe aktivitetet e monitorimit për të siguruar menaxhimin e duhur të ndikimeve mjedisore dhe sociale.
- Seksioni 10 – Mekanizmi i Ankesave: Shpjegon mënyrën se si palët e interesuara mund të paraqesin komente ose ankesa lidhur me projektin..

2. Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm dhe Standardet Ndërkombëtare

Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis dhe Social (VNMS) për projektin është përgatitur për të siguruar përputhshmërinë me legjislacionin mjedisor shqiptar dhe me standardet mjedisore dhe sociale të Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH).

2.1. Kuadri Rregullator Mjedisor në Shqipëri

Kuadri rregullator mjedisor i Republikës së Shqipërisë përcakton kërkesat për mbrojtjen e mjedisit, vlerësimin e ndikimit në mjedis, proceset e lejeve mjedisore dhe menaxhimin e mjedisit. Legjislacioni përkatës shqiptar për secilën temë mjedisore paraqitet në tabelën më poshtë.:

Tabela 1: Legjislacioni Kryesor Shqiptar për Mjedisin

Tema Mjedisore	Legjislacioni Përkatës Shqiptar	Qëllimi Kryesor
Mbrojtja e Mjedisit	Ligji Nr. 10431/2011 "Për Mbrojtjen e Mjedisit" (i ndryshuar)	Përcakton kuadrin e përgjithshëm për mbrojtjen e mjedisit, procesin e lejeve mjedisore dhe përgjegjësitë e institucioneve dhe zhvilluesve të projekteve.
Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis	Ligji Nr. 10440/2011 "Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis" (i ndryshuar, përfshirë Ligjin Nr. 67/2024)	Përcakton procedurat për shqyrtimin paraprak, përgatitjen, shqyrtimin dhe miratimin e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis, përfshirë kërkesat për konsultimin publik.
Ndryshimet Klimatike	Ligji Nr. 155/2020 "Për Ndryshimet Klimatike"	Përcakton kuadrin kombëtar për zbutjen dhe përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike, përfshirë masat për reduktimin e emetimeve të gazeve serrë dhe forcimin e qëndrueshmërisë klimatike.
Biodiversiteti dhe Zonat e Mbrojtura	Ligji Nr. 9587/2006 "Për Mbrojtjen e Biodiversitetit" (i ndryshuar, përfshirë Ligjin Nr. 69/2024) dhe Ligji Nr. 81/2017 "Për Zonat e Mbrojtura" (i ndryshuar, përfshirë Ligjin Nr. 21/2024)	Përcaktojnë kuadrin kombëtar për ruajtjen e biodiversitetit, mbrojtjen e habitateve dhe specieve, si dhe menaxhimin e zonave të mbrojtura.
Burimet Ujore	Ligji Nr. 40/2023 "Për Burimet Ujore" dhe Ligji Nr. 111/2012 "Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore" (i ndryshuar, përfshirë Ligjin Nr. 6/2018)	Përcaktojnë kuadrin për mbrojtjen, menaxhimin dhe përdorimin e qëndrueshëm të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore në përputhje me parimet e menaxhimit të integruar të ujërave.
Cilësia e Ajrit	Ligji Nr. 162/2014 "Për Mbrojtjen e Cilësisë së Ajrit në Mjedis"	Përcakton standardet e cilësisë së ajrit dhe masat për parandalimin dhe reduktimin e ndotjes së ajrit.
Zhurma	Ligji Nr. 9774/2007 "Për Vlerësimin dhe Menaxhimin e Zhurmës në Mjedis" (i ndryshuar)	Rregullon nivelet e zhurmës në mjedis dhe masat për mbrojtjen e shëndetit të njerëzve nga zhurma e tepërt.
Menaxhimi i Mbetjeve	Ligji Nr. 57/2025 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve"	Përcakton kuadrin kombëtar për parandalimin, mbledhjen, riciklimin, trajtimin dhe depozitimin e mbetjeve në përputhje me parimet e Bashkimit Evropian.

Tema Mjedisore	Legjislacioni Përkatës Shqiptar	Qëllimi Kryesor
Shëndeti dhe Siguria në Punë	Ligji Nr. 10237/2010 "Për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë"	Përcakton kërkesat për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë së punëtorëve gjatë zbatimit të projekteve.
Trashëgimia Kulturore	Ligji Nr. 27/2018 "Për Trashëgiminë Kulturore dhe Muzetë"	Përcakton procedurat për mbrojtjen dhe menaxhimin e trashëgimisë kulturore, përfshirë zbulimet e rastësishme gjatë punimeve të ndërtimit.
Pjesëmarrja e publikut	VKM Nr. 247/2024 (i ndryshuar)	Përcakton procedurat për informimin e publikut, konsultimin dhe pjesëmarrjen e tij në vendimmarrjen mjedisore.

2.2. Kërkesat Mjedisore dhe Sociale të BERZH

Në përputhje me Politikën Mjedisore dhe Sociale (tetor 2024) të Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), projekti është klasifikuar i Kategorisë B. Kjo kategori zbatohet për projekte ku ndikimet e mundshme mjedisore dhe/ose sociale janë zakonisht specifike për vendndodhjen dhe mund të identifikohen dhe menaxhohen lehtësisht përmes masave të përshtatshme zbutëse.

Për këtë arsye është kryer Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis dhe Social (VNMS) për të identifikuar rreziqet dhe ndikimet e mundshme mjedisore dhe sociale që lidhen me fazat e ndërtimit dhe operimit të projektit, si dhe për të përcaktuar masat e nevojshme për zbutjen dhe menaxhimin e tyre në përputhje me Kërkesat Mjedisore dhe Sociale të BERZH dhe legjislacionin kombëtar të zbatueshëm. Kërkesat përkatëse mjedisore dhe sociale të BERZH që janë të zbatueshme për projektin përmbledhen më poshtë.

Tabela 2: Kërkesat Mjedisore dhe Sociale të BERZH (Politika Mjedisore dhe Sociale, Tetor 2024)

Kërkesa Mjedisore dhe Sociale	Fusha e Zbatimit	Rëndësia për Projektin
KMS 1 – Vlerësimi dhe Menaxhimi i Rreziqeve dhe Ndikimeve Mjedisore dhe Sociale	Kërkon identifikimin, vlerësimin dhe menaxhimin e rreziqeve dhe ndikimeve mjedisore dhe sociale përmes sistemeve të përshtatshme të menaxhimit.	Projekti i është nënshtruar një VNMS dhe do të zbatojë një Plan të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) për të menaxhuar rreziqet dhe ndikimet gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit.
KMS 2 – Punësimi dhe Kushtet e Punës	Përcakton kërkesat për trajtimin e drejtë të punonjësve, kushte të sigurt dhe të shëndetshme pune dhe mbrojtjen e të drejtave të punës.	Projekti do të punësojë punonjës gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit. Do të zbatohen procedura të menaxhimit të punës dhe masa për shëndetin dhe sigurinë në punë në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe kërkesat e BERZH.
KMS 3 – Efienca e Burimeve dhe Parandalimi dhe Kontrolli i Ndotjes	Promovon përdorimin efikas të burimeve dhe parandalimin ose reduktimin e ndotjes dhe emetimeve.	Projekti do të zbatojë masa për menaxhimin e përdorimit të burimeve, gjenerimit të mbetjeve, emetimeve në ajër dhe burimeve të tjera të mundshme të ndotjes gjatë ndërtimit dhe operimit.
KMS 4 – Shëndeti, Siguria dhe Mbrojtja	Trajton rreziqet e mundshme për shëndetin, sigurinë dhe mbrojtjen e komunitetit që lidhen me aktivitetet e projektit.	Rreziqet që lidhen me aktivitetet e ndërtimit, trafikun dhe sigurinë në kantier do të menaxhohen përmes procedurave të përshtatshme të shëndetit dhe sigurisë dhe masave të menaxhimit të trafikut.
KMS 5 – Përvetësimi i Tokës, Zhvendosja e Pavullnetshme dhe Zhvendosja Ekonomike	Përcakton kërkesat për menaxhimin e ndikimeve që lidhen me përvetësimin e tokës dhe zhvendosjen ekonomike të mundshme.	Zona e projektit ndodhet në një zonë zhvillimi industrial. Marrëveshjet për përdorimin e tokës janë vlerësuar për të siguruar përputhshmërinë me legjislacionin kombëtar dhe kërkesat e BERZH.
KMS 6 – Mbrojtja e biodiversitetit dhe përdorimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore	Siguron mbrojtjen e biodiversitetit, habitateve natyrore dhe shërbimeve të ekosistemit.	Janë kryer studime bazë për biodiversitetin për të vlerësuar ndikimet e mundshme mbi habitatet dhe speciet, dhe janë përcaktuar masa zbutëse për të shmangur ose minimizuar ndikimet.
KMS 7 – Popullsia Autoktone	Kërkon mbrojtjen e të drejtave, kulturës dhe mjeteve të jetesës së popujve autoktonë kur janë të pranishëm.	Kjo kërkesë nuk është e zbatueshme, pasi në Shqipëri nuk ka popuj autoktonë sipas përkufizimit të BERZH.
KMS 8 – Trashëgimia Kulturore	Kërkon mbrojtjen dhe ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe zbatimin e procedurave për zbulimet e rastësishme.	Gjatë ndërtimit do të zbatohet një procedurë për zbulimet e rastësishme, në rast se identifikohen objekte arkeologjike ose elemente të trashëgimisë kulturore.

Kërkesa Mjedisore dhe Sociale	Fusha e Zbatimit	Rëndësia për Projektin
KMS 9 – Ndërmjetësit Financiarë	Përcakton kërkesat mjedisore dhe sociale për institucionet financiare ndërmjetëse që marrin pjesë në financimin e projektit.	Kjo kërkesë nuk është e zbatueshme, pasi projekti nuk financohet përmes një ndërmjetësi financiar.
KMS 10 – Angazhimi i Palëve të Interesuara	Kërkon publikimin transparent të informacionit dhe angazhimit të palëve të interesuara gjatë gjithë ciklit të jetës së projektit.	Janë kryer aktivitete të angazhimit të palëve të interesuara si pjesë e procesit të VNMS, dhe do të zbatohet një Plan i Angazhimit të Palëve të Interesuara (PAPI) dhe një mekanizëm për trajtimin e ankesave.

VNMS për projektin është përgatitur në përputhje me legjislacionin mjedisor shqiptar dhe me kërkesat mjedisore dhe sociale të institucioneve financiare ndërkombëtare (BERZH). Në rastet kur ekzistojnë dallime ndërmjet legjislacionit kombëtar dhe standardeve të financuesve, zbatohet kërkesa më strikte dhe përfshihen masa shtesë për zbutjen dhe menaxhimin e ndikimeve përmes Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS), me qëllim sigurimin e përputhshmërisë me praktikën e mira ndërkombëtare dhe menaxhimin efektiv të rreziqeve mjedisore dhe sociale.

3. Përshkrimi i Projektit

3.1. Sfondi i Projektit

3.1.1. Zhvillimi i Energjisë së Rinovueshme në Shqipëri

Spektori i energjisë elektrike në Shqipëri është mbështetur tradicionalisht kryesisht në energjinë hidrike, e cila përbën pjesën më të madhe të prodhimit vendas të energjisë elektrike. Megjithatë, prodhimi nga hidrocentralet varet shumë nga kushtet hidrologjike, duke e bërë sistemin energjetik kombëtar të ndjeshëm ndaj ndryshimeve sezonale dhe vjetore të disponueshmërisë së ujit dhe duke rritur varësinë nga importet e energjisë gjatë periudhave me reshje të ulëta.

Në përgjigje të kësaj situate, Qeveria e Shqipërisë ka ndërmarrë iniciativë për të diversifikuar përzjerjen kombëtare të burimeve energjetike dhe për të forcuar sigurinë energjetike përmes zhvillimit të burimeve të tjera të energjisë së rinovueshme, veçanërisht energjisë diellore dhe asaj të erës. Shqipëria përfiton nga kushte të favorshme klimatike, përfshirë nivele të larta të rrezatimit diellor, të cilat krijojnë kushte të përshtatshme për zhvillimin e projekteve fotovoltaike (FV).

Promovimi i energjisë së rinovueshme mbështetet nga politika kombëtare dhe mekanizma rregullatorë që synojnë të nxisin investimet private dhe të rrisin prodhimin vendas të energjisë elektrike. Zhvillimi i projekteve fotovoltaike kontribuon në përmirësimin e sigurisë dhe besueshmërisë së furnizimit me energji, në reduktimin e emetimeve të gazeve serrë dhe në mbështetjen e angazhimeve të Shqipërisë në kuadër të marrëveshjeve ndërkombëtare për klimën, duke lehtësuar njëkohësisht tranzicionin drejt një sistemi energjetik më të qëndrueshëm dhe më rezistent.

3.1.2. Arsyeimi për Zhvillimin e Projektit

Zhvillimi i projektit Parku Fotovoltaike (FV) Spitalla Solar, vjen si rezultat i nevojës për të diversifikuar burimet e prodhimit të energjisë elektrike në Shqipëri dhe për të rritur sigurinë dhe besueshmërinë e furnizimit me energji në nivel kombëtar.

Zhvillimi i prodhimit të energjisë nga burimet fotovoltaike (FV) ofron mundësinë për të plotësuar burimet hidrike duke shtuar një burim tjetër të energjisë së rinovueshme që nuk varet nga disponueshmëria e ujit. Prodhimi i energjisë diellore zakonisht arrin nivelet më të larta gjatë periudhave me rrezatim të lartë diellor, të cilat shpesh përkojnë me periudhat kur prodhimi nga hidrocentralet është më i ulët, duke kontribuar kështu në krijimin e një sistemi energjetik më të balancuar dhe më rezistent.

Projekti gjithashtu mbështet objektivat kombëtare të Shqipërisë në fushën e energjisë dhe klimës duke rritur peshën e energjisë së rinovueshme në diversifikimin e energjisë dhe duke kontribuar në reduktimin e

emetimeve të gazeve serrë. Zhvillimi i infrastrukturës së energjisë diellore është në përputhje me angazhimet e Shqipërisë në kuadër të marrëveshjeve ndërkombëtare për klimën dhe me përpjekjet e vendit për harmonizimin e politikave energjetike dhe mjedisore me standardet e Bashkimit Evropian.

Përveç përfitimeve mjedisore, projekti pritet të gjenerojë edhe ndikime pozitive ekonomike dhe sociale, duke përfshirë krijimin e vendeve të përkohshme të punës gjatë fazës së ndërtimit, rritjen e aktivitetit ekonomik lokal përmes prokurimit të mallrave dhe shërbimeve, si dhe shtimin e investimeve në infrastrukturën e energjisë së rinovueshme.

Në tërësi, projekti i Parkut FV Spitalla Solar kontribuon në tranzicionin drejt një sektori energjetik më të qëndrueshëm, më të diversifikuar dhe më rezistent në Shqipëri, duke mbështetur njëkohësisht objektivat kombëtare dhe ndërkombëtare në fushën e energjisë dhe klimës.

3.1.3. Historia e Zhvillimit të Projektit

Parku FV Spitalla Solar është një projekt për prodhimin e energjisë diellore i dhënë kompanisë Voltalia pas një procedure ndërkombëtare konkurruese të organizuar nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, me mbështetjen e BERZH. Vendndodhja e projektit, sipërfaqja e tokës, kapaciteti i instaluar, pika e lidhjes me rrjetin dhe kushtet e Marrëveshjes së Blerjes së Energjisë Elektrike të prodhuar nga Parku FV janë përcaktuar nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë.

Në mars të vitit 2021, Voltalia u shpall fituese e tenderit me një tarifë prej 29.89 €/MWh për një periudhë prej 15 vitesh. Pas shpalljes së fituesit, u nënshkruan Marrëveshja për Zhvillimin e Projektit dhe Marrëveshja e Blerjes së Energjisë Elektrike. Paralelisht, Voltalia filloi procesin e VNMS dhe studimet teknike të nevojshme për zhvillimin e projektit.

3.2. Përshkrimi i Projektit

3.2.1. Vendndodhja e Projektit

Projekti i propozuar Parku FV Spitalla Solar ndodhet në Bashkinë Durrës, në Qarkun/Prefekturën e Durrësit. Zona e projektit është e vendosur brenda zonës së planifikuar të Parkut Industrial të Spitallës, pranë zonës industriale dhe energjetike të Porto Romanos. Zona përreth përfshin zhvillime industriale dhe energjetike në veri, qytetin e Durrësit në jug, kodrat e Shënavlashit dhe Rrashbullit në lindje, si dhe një varg kodrash që shtrihen drejt Detit Adriatik në perëndim.

Vendndodhja e projektit ndodhet në Spitallë, në Njësinë Administrative Nr. 4 të qytetit të Durrësit. Vendbanimet më të afërta përfshijnë fshatin Adriatik (Njësia Administrative Katund i Ri) dhe Vrinas/Shënavlash (Njësia Administrative Rrashbull).

Zona e projektit ka një pozicion strategjik, në afërsi të infrastrukturës kryesore dhe qendrave urbane. Ajo ndodhet rreth 40 km nga Tirana, rreth 6 km në veri të qytetit të Durrësit, rreth 7 km nga Porti i Durrësit dhe stacioni hekurudhor i Durrësit, si dhe rreth 9 km nga autostrada Tiranë–Durrës.

Parku FV i propozuar do të zhvillohet brenda zonës kadastrale nr. 8517, duke mbuluar një sipërfaqe prej rreth 123 hektarësh.

Për të mundësuar lidhjen e parkut FV me rrjetin kombëtar të transmetimit të energjisë elektrike, do të ndërtohet infrastrukturë shtesë, duke përfshirë një nënstacion të ri dhe një linjë transmetimi 110 kV, e cila do ta lidhë projektin me Nënstacionin e Transmetimit Porto Romano, i vendosur rreth 2 km në jugperëndim të zonës së projektit brenda të njëjtës njësi administrative.

Vendndodhja e saktë e zonës së projektit dhe traseja e propozuar e linjës së transmetimit paraqiten në figurën më poshtë.

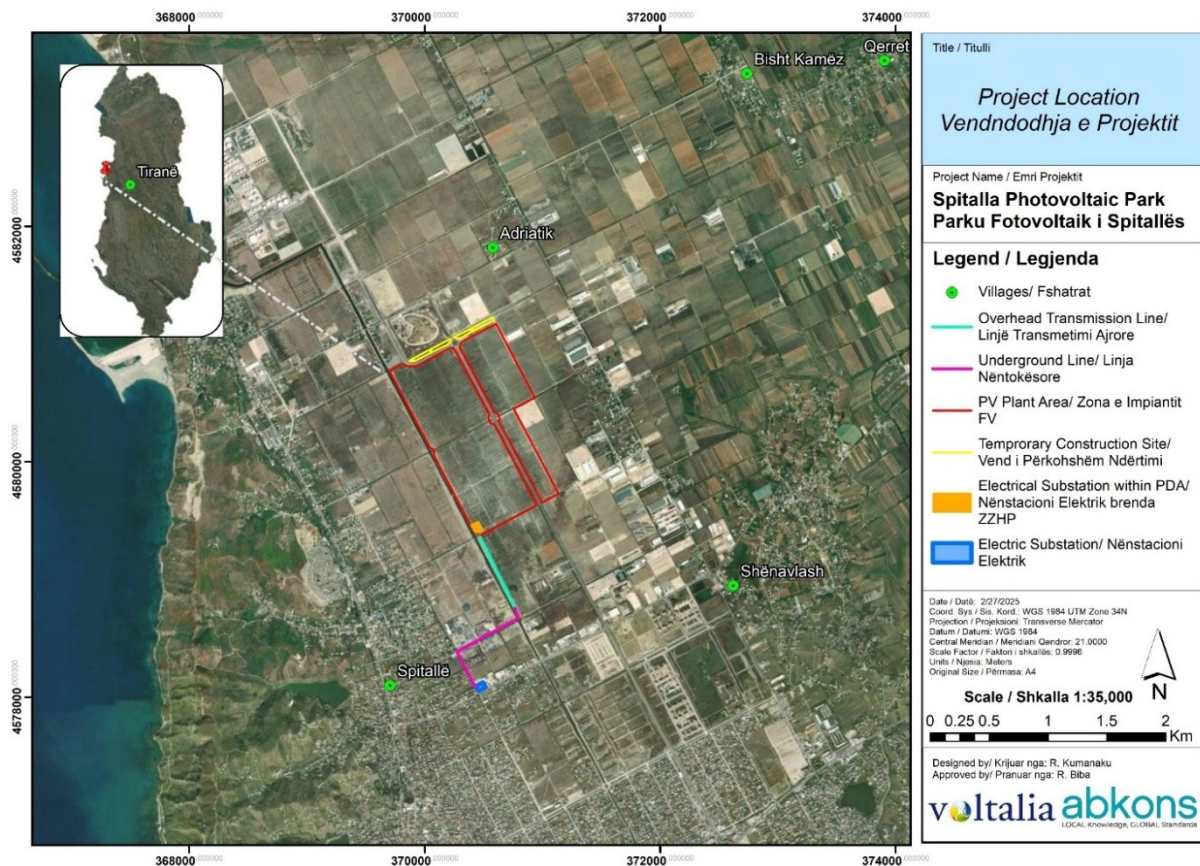

Figura 1: Zona e Zhvillimit të Projektit (ZZHP) dhe Traseja e Linjës së Transmetimit

3.2.2. Karakteristikat e Vendndodhjes dhe Përdorimi Aktual i Tokës

Vendndodhja e Projektit karakterizohet nga një terren kryesisht i rrafshët me lartësi të ulët. Zona përbëhet kryesisht nga toka të kripura, të cilat kufizojnë përshtatshmërinë e saj për përdorim bujqësor dhe kanë kontribuar në intensitetin relativisht të ulët të përdorimit të tokës brenda kësaj zone.

Aktualisht, toka brenda Vendndodhjes së Projektit është kryesisht e pazhvilluar dhe me vegjetacion të rrallë, pa struktura të përhershme apo aktivitete ekonomike. Kushtet e tokës dhe afërsia me mjediset bregdetare dhe lagunore kanë kufizuar historikisht produktivitetin bujqësor, dhe për rrjedhojë zona ka mbetur në pjesën më të madhe e papërdorur.

Zona përreth ndikohet nga zhvillime industriale dhe infrastrukturore, veçanërisht ato të lidhura me zonën industriale dhe energjetike të Porto Romanos, që ndodhet pranë. Peizazhi më i gjerë përfshin një kombinim të zonave industriale, korridoreve infrastrukturore dhe vendbanimeve të shpërndara, të vendosura në njëfarë distance nga Vendndodhja e Projektit.

Duke pasur parasysh karakteristikat aktuale të tokës, vlerën e ulët bujqësore dhe afërsinë me infrastrukturën ekzistuese energjetike dhe industriale, zona është identifikuar si e përshtatshme për zhvillimin e Parkut FV të propozuar.

3.2.3. Komponentët Kryesorë të Projektit

Projekti FV i Spitallës është një central diellor me kapacitet të instaluar prej 100 MWp, i cili do të prodhojë energji elektrike nga rrezatimi diellor dhe do të furnizojë rreth 90 MW energji në rrjetin kombëtar të transmetimit. Parku do të përdorë një sistem gjurmimi me një bosht, i cili u mundëson paneleve FV të ndjekin lëvizjen e diellit gjatë ditës nga lindja në perëndim. Kjo teknologji ndihmon në rritjen e prodhimit të energjisë elektrike dhe përmirëson efikasitetin e Parkut.

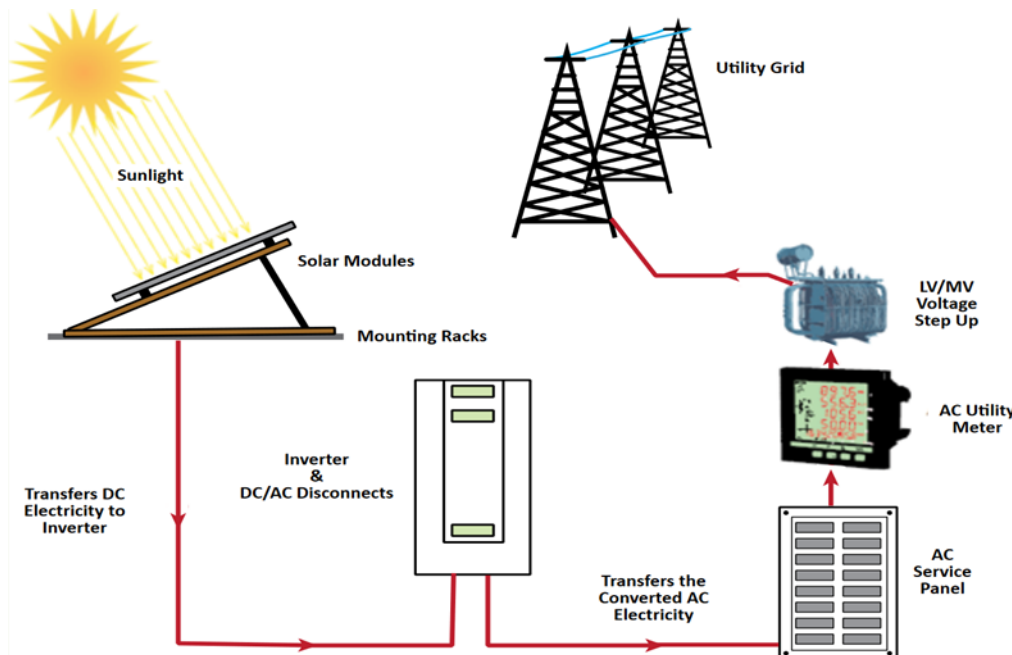

Figura 2: Skica e një Centrali Diellor Fotovoltaik (IFC, 2015)

Komponentët kryesorë të projektit paraqiten në Figura 2 më sipër dhe përfshijnë sa vijon:

- Panelet fotovoltaike (FV): Panelet FV shndërrojnë rrezatimin diellor në energji elektrike në formën e rrymës së vazhduar (DC). Projekti do të përfshijë një numër të madh panelesh FV të vendosura mbi struktura mbajtëse prej çeliku të shpërndara në të gjithë zonën e projektit.
- Sistemi i gjurmimit: Panelet FV do të instalohen mbi struktura gjurmuese me një bosht, të cilat rrotullohen gjatë ditës për të optimizuar këndin e paneleve ndaj diellit, duke përmirësuar efikasitetin dhe prodhimin e energjisë së Parkut.
- Inverterat dhe pajisjet elektrike: Energjia elektrike e prodhuar nga panelet FV do të konvertohet nga rrymë e vazhduar (DC) në rrymë alternative (AC) përmes inverterave. Më pas energjia do të mbledhet përmes kablove nëntokësore dhe do të transmetohet drejt infrastrukturës elektrike të brendshme të Parkut.
- Nënstacioni ngritës i tensionit: Brenda zonës së projektit do të ndërtohet një nënstacion ngritës i tensionit, i cili do të rrisë tensionin e energjisë së prodhuar nga Parku diellor nga tension i mesëm në 110 kV, duke mundësuar transmetimin efikas në rrjetin kombëtar të energjisë elektrike.
- Infrastruktura e lidhjes me rrjetin: Projekti do të lidhet me rrjetin kombëtar të transmetimit të energjisë elektrike në nënstacionin e Porto Romanos përmes një linje transmetimi me gjatësi rreth 2 km, e përbërë nga segmente nëntokësore dhe ajrore.
- Sistemet e monitorimit dhe kontrollit: Parku do të pajiset me një sistem SCADA (Supervisory Control and Data Acquisition), i cili do t'u mundësojë operatorëve të monitorojnë, kontrollojnë dhe menaxhojnë performancën e Parkut FV dhe infrastrukturës elektrike përkatëse.
- Infrastruktura mbështetëse: Infrastruktura shtesë e nevojshme për funksionimin e Parkut FV do të përfshijë rrugë të brendshme aksesimi, kabllime nëntokësore, rrethim sigurie, sisteme ndriçimi dhe objekte për operim dhe mirëmbajtje. Gjatë fazës së ndërtimit do të vendosen gjithashtu zona të përkohshme ndërtimi dhe hapësira magazinimi.

Së bashku, këta komponentë do të mundësojnë prodhimin, kontrollin dhe transmetimin efikas të energjisë elektrike nga burime të rinovueshme nga Parku Fotovoltaik i Spitalës drejt rrjetit kombëtar të energjisë elektrike.

3.2.4. Teknologjia Fotovoltaike (FV)

Projekti FV i Spitallës do të përdorë teknologjinë fotovoltaike për të shndërruar energjinë diellore drejtpërdrejt në energji elektrike. Panelet fotovoltaike përbëhen nga qeliza gjysmëpërçuese, zakonisht të prodhuara nga silici, të cilat gjenerojnë rrymë elektrike kur ekspozohen ndaj rrezatimit diellor përmes efektit fotovoltaik.

Panelet FV do të instalohen mbi struktura gjurmuese me një bosht, të cilat u mundësojnë paneleve të rrotullohen gjatë ditës dhe të ndjekin lëvizjen e diellit nga lindja në perëndim. Kjo teknologji rrit sasinë e rrezatimit diellor që kapet nga panelet dhe përmirëson prodhimin e përgjithshëm të energjisë krahasuar me sistemet me kënd fiks.

Energjia elektrike e prodhuar nga panelet FV gjenerohet në formën e rrymës së vazhduar (DC). Kjo energji transmetohet përmes kabllave elektrike drejt inverterave, ku konvertohet në rrymë alternative (AC), e përshtatshme për transmetim në rrjetin elektrik. Energjia e konvertuar më pas mbledhet përmes kabllave të tensionit të mesëm dhe transferohet në nënstacionin e brendshëm të projektit.

Në nënstacionin ngritës të tensionit, tensioni rritet për t'u përshtatur me kërkesat e rrjetit kombëtar të transmetimit, përpara se energjia të dërgohet në rrjet përmes linjës së transmetimit që lidh Parkun me nënstacionin e Porto Romanos.

Teknologjia fotovoltaike përdoret gjerësisht për prodhimin e energjisë elektrike në shkallë të madhe për shkak të besueshmërisë së saj, ndikimit të ulët në mjedis dhe mungesës së emetimeve të drejtpërdrejta të gazeve serrë gjatë operimit. Përveç kësaj, sistemet FV kërkojnë mirëmbajtje relativisht të kufizuar dhe funksionojnë pa prodhuar zhurmë, emetime në ajër apo mbetje gjatë operimit normal.

Përzgjedhja e teknologjisë fotovoltaike për Projektin FV të Spitallës reflekton si potencialin e lartë të rrezatimit diellor në zonën e projektit, ashtu edhe objektivin e projektit për të kontribuar në rritjen e prodhimit të energjisë nga burime të rinovueshme në Shqipëri dhe në përpjekjet për zbutjen e ndryshimeve klimatike.

3.2.5. Lidhja me Rrjetin Elektrik

Energjia elektrike e prodhuar nga Parku Fotovoltaik (FV) i Spitallës do të transmetohet në rrjetin kombëtar të transmetimit të energjisë elektrike përmes një infrastrukture të dedikuar lidhjeje me rrjetin. Energjia e prodhuar nga panelet FV fillimisht do të mbledhet përmes kabllave nëntokësore të tensionit të mesëm dhe do të transmetohet në nënstacionin ngritës të tensionit brenda zonës së projektit.

Në nënstacion, tensioni i energjisë elektrike do të rritet nga tension i mesëm (30 kV) në tension të lartë (110 kV), me qëllim mundësimin e transmetimit efikas dhe integrimin në rrjetin kombëtar. Projekti më pas do të lidhet me Nënstacionin e Transmetimit të Porto Romanos, i cili është pjesë e sistemit kombëtar të transmetimit të energjisë elektrike në Shqipëri.

Lidhja do të realizohet përmes një linje transmetimi me gjatësi rreth 2 km, e përbërë nga segmente nëntokësore dhe ajrore. Ky konfigurim i kombinuar është përzgjedhur gjatë fazës së projektimit si alternativa më e përshtatshme nga pikëpamja teknike, mjedisore dhe sociale.

Linja e transmetimit dhe infrastruktura elektrike përkatëse do të projektohen dhe ndërtohen në përputhje me legjislacionin shqiptar dhe standardet ndërkombëtare të zbatueshme, duke siguruar funksionim të sigurt dhe të besueshëm të lidhjes me rrjetin. Gjithashtu, do të zbatohen masa të përshtatshme, si projektimi i duhur i shtyllave, vendosja e sinjalistikës së sigurisë dhe instalimi i pajisjeve për shmangien e përplasjeve të shpendëve, aty ku është e nevojshme, për të reduktuar rreziqet e mundshme mjedisore dhe të sigurisë.

Nëpërmjet kësaj infrastrukture lidhjeje me rrjetin, energjia elektrike e prodhuar nga Parku FV i Spitallës do të furnizojë rrjetin kombëtar të energjisë elektrike, duke kontribuar në rritjen e prodhimit të energjisë nga burime të rinovueshme në sistemin energjetik të Shqipërisë.

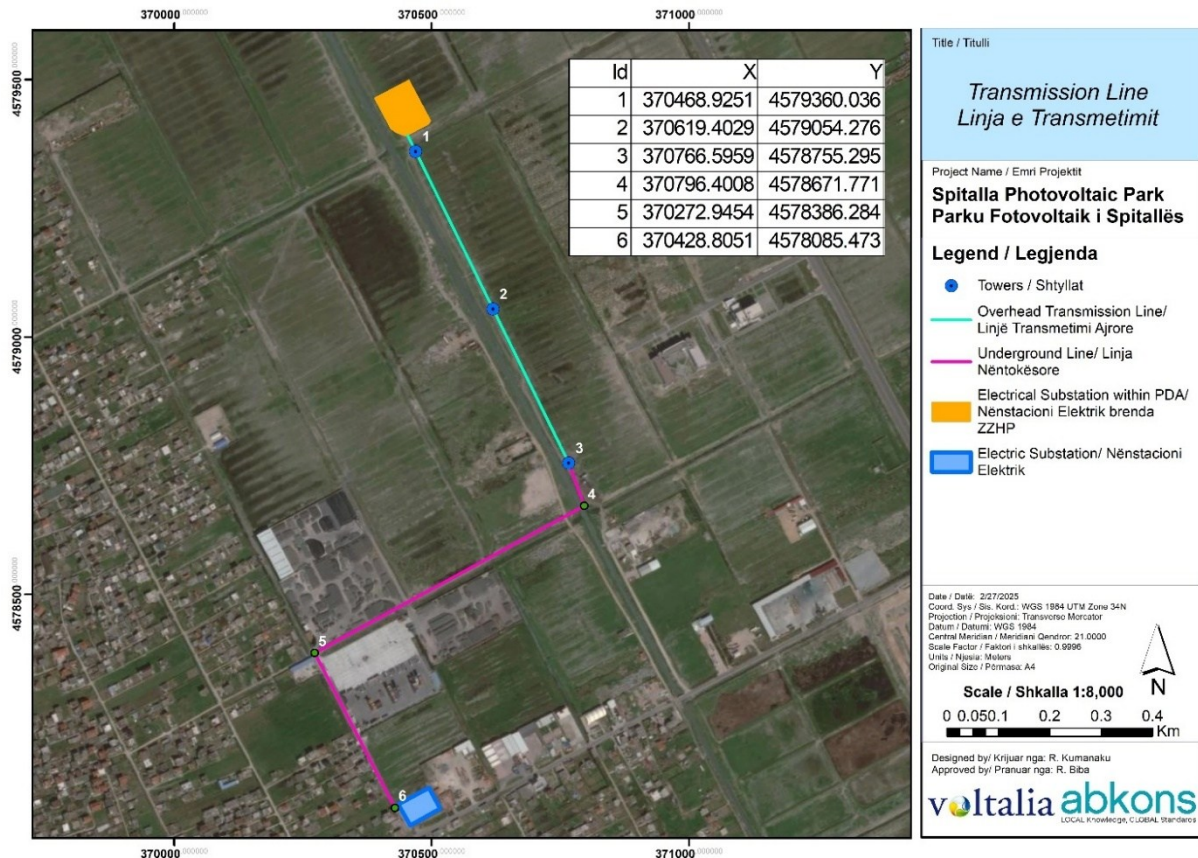

Figura 3: Traseja e Propozuar e Linjës së Transmetimit

3.2.6. Aktivitetet e Ndërtimit

Ndërtimi i Parkut FV të Spitallës do të përfshijë disa faza, duke përfshirë përgatitjen e terrenit, instalimin e pajisjeve diellore, ndërtimin e infrastrukturës elektrike dhe lidhjen me rrjetin kombëtar të energjisë elektrike.

Punimet fillestare do të përfshijnë përgatitjen dhe nivelimin e terrenit, si dhe ndërtimin ose përmirësimin e rrugëve të brendshme të aksesit për të mundësuar lëvizjen e pajisjeve dhe materialeve të ndërtimit. Më pas do të instalohen strukturat mbajtëse, mbi të cilat do të vendosen panelet FV. Kabllot elektrike do të instalohen nëntokë për të lidhur panelet me inverterat dhe me sistemet elektrike të Parkut.

Punimet e ndërtimit do të përfshijnë gjithashtu ndërtimin e nënstacionit brenda zonës së projektit, objekteve ndihmëse për kontroll dhe mirëmbajtje, si dhe instalimin e rrethimit të sigurisë dhe sistemeve të monitorimit. Përveç kësaj, do të ndërtohet një linjë transmetimi me gjatësi rreth 2 km për të lidhur projektin me nënstacionin e Porto Romanos dhe me rrjetin kombëtar të energjisë elektrike.

Gjatë fazës së ndërtimit do të vendosen edhe objekte të përkohshme, si zyra në kantier, zona magazinimi dhe hapësira për vendosjen e pajisjeve dhe materialeve.

Pas përfundimit të punimeve të ndërtimit, projekti do t'i nënshtrohet fazës së testimit dhe vënies në punë përpara se të fillojë operimin komercial.

3.2.6.1. Kërkesat për Fuqinë Punëtore

Gjatë fazës së ndërtimit, e cila pritet të zgjasë rreth 18 muaj, numri i punonjësve do të rritet gradualisht në përputhje me progresin e aktiviteteve të ndërtimit, duke arritur një maksimum prej rreth 200 punonjësish. Fuqia punëtore do të përfshijë inxhinierë, specialistë teknikë, punëtorë të kualifikuar, si dhe punëtorë gjysmë të kualifikuar dhe të pakualifikuar.

Aty ku është e mundur, projekti do t'i japë përparësi punësimit të punonjësve vendas nga komunitetet përreth. Nuk do të ndërtohen ambiente akomodimi për punonjësit brenda zonës së projektit dhe punonjësit që nuk janë vendas do të akomodohen në struktura ekzistuese në qytetet pranë.

3.2.7. Operimi dhe Mirëmbajtja

Gjatë fazës së operimit, Parku Fotovoltaik (FV) i Spitallës do të prodhojë energji elektrike nga energjia diellore dhe do ta transmetojë atë në rrjetin kombëtar të transmetimit të energjisë elektrike. Faza e operimit pritet të zgjasë rreth 25–30 vjet.

Operimi i Parkut do të përfshijë kryesisht monitorimin dhe menaxhimin e sistemit FV dhe të infrastrukturës elektrike përkatëse. Objekti do të mbikëqyret përmes një sistemi qendror monitorimi dhe kontrolli (SCADA), i cili u mundëson operatorëve të monitorojnë në kohë reale prodhimin e energjisë, performancën e pajisjeve dhe gjendjen e sistemit.

Aktivitetet rutinë të operimit dhe mirëmbajtjes do të përfshijnë inspektimin periodik të paneleve FV, pajisjeve elektrike dhe infrastrukturës mbështetëse. Aktivitetet e mirëmbajtjes mund të përfshijnë pastrimin e paneleve diellore kur është e nevojshme, kontrollin dhe mirëmbajtjen e strukturave mbajtëse dhe sistemeve të gjurmimit, verifikimin e lidhjeve elektrike dhe kablove, si dhe mirëmbajtjen e inverterave dhe transformatorëve.

Gjithashtu do të kryhet mirëmbajtje periodike e rrugëve të brendshme të aksesit, sistemit të kullimit, rrethimit dhe infrastrukturës së sigurisë për të siguruar funksionim të sigurt dhe efikas të Parkut. Brenda zonës së projektit mund të kryhen edhe aktivitete për menaxhimin e vegjetacionit, me qëllim shmangien e hijezimit të paneleve diellore dhe garantimin e aksesit të sigurt në pajisje.

Shumica e aktiviteteve të mirëmbajtjes do të realizohen nga një ekip i vogël teknikësh të trajnuar, të cilët do të kryejnë inspekte rutinë dhe do të ndërhyjnë në rast të problemeve teknike të identifikuara përmes sistemit të monitorimit.

Në përgjithësi, operimi i Parkut FV do të përfshijë aktivitete të kufizuara në terren dhe, në kushte normale operimi, nuk priten emetime të konsiderueshme, gjenerim mbetjesh apo nivele të rëndësishme zhurme.

3.2.7.1. Kërkesat për Fuqinë Punëtore

Gjatë fazës së operimit, e cila do të shtrihet gjatë gjithë jetëgjatësisë operacionale të projektit, zakonisht rreth 25–30 vjet, kërkesat për fuqi punëtore do të jenë dukshëm më të ulëta. Një ekip i vogël personeli të kualifikuar do të jetë përgjegjës për operimin, monitorimin dhe mirëmbajtjen e Parkut FV dhe të infrastrukturës së tij përkatëse.

3.2.8. Çmontimi i Projektit

Në përfundim të jetës operacionale të Parkut FV të Spitallës, e cila pritet të jetë rreth 25–30 vjet, projekti mund të rinovohet me pajisje të reja, të vazhdojë operimin për një periudhë shtesë, ose të çmontohet, në varësi të gjendjes teknike të pajisjeve dhe nevojave të ardhshme për energji.

Në rast se objekti çmontohet, aktivitetet do të përfshijnë çmontimin dhe largimin në mënyrë të sigurt të infrastrukturës FV dhe të pajisjeve elektrike përkatëse. Aktivitetet kryesore do të përfshijnë heqjen e paneleve FV, strukturave mbajtëse, inverterave, transformatorëve, kablove elektrike dhe infrastrukturës tjetër mbi tokë. Komponentët e linjës së transmetimit dhe pajisjet e nënstacionit mund të çmontohen gjithashtu, sipas nevojës.

Aktivitetet e çmontimit do të përfshijnë përdorimin e makinerive dhe mjeteve të ngjashme me ato të përdorura gjatë fazës së ndërtimit, duke përfshirë vinça, kamionë dhe pajisje ngritëse. Materialet e larguara nga zona e projektit do të ripërdoren, riciklohen ose do të asgjësohen përmes operatorëve të licencuar për menaxhimin e mbetjeve, në përputhje me legjislacionin përkatës mjedisor.

3.2.8.1. Kërkesat për Fuqinë Punëtore

Fuqia punëtore e nevojshme gjatë fazës së çmontimit pritet të jetë më e vogël se gjatë fazës së ndërtimit, por do të përfshijë gjithsesi inxhinierë, teknikë dhe punëtorë të kualifikuar përgjegjës për çmontimin e pajisjeve dhe menaxhimin e rrjedhave të mbetjeve.

Pas largimit të infrastrukturës së projektit, do të ndërmerren aktivitete për rehabilitimin e zonës. Këto aktivitete mund të përfshijnë heqjen e themeleve aty ku është e nevojshme, rikthimin e formës natyrore të terrenit dhe restaurimin e zonës në një gjendje të përshtatshme me përdorimin përreth të tokës ose me planet e ardhshme të zhvillimit.

Të gjitha punimet e çmontimit dhe rehabilitimit do të realizohen në përputhje me legjislacionin kombëtar në fuqi, kërkesat mjedisore dhe praktikën e mira ndërkombëtare, duke siguruar që ndikimet mjedisore dhe sociale të menaxhohen në mënyrë të duhur.

4. Shqyrtimi i Alternativave

Si pjesë e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe Social (VNMS), janë shqyrtuar alternativa të ndryshme të projektit, në përputhje me praktikën e mira ndërkombëtare dhe kërkesat e institucioneve financiare ndërkombëtare. Analiza ka përfshirë opsione që lidhen me zbatimin e projektit, përzgjedhjen e teknologjisë, përzgjedhjen e vendndodhjes dhe konfigurimin e projektimit, me qëllim identifikimin e zgjidhjes më të përshtatshme nga pikëpamja teknike, mjedisore dhe sociale.

Alternativat e shqyrtuara përfshijnë:

- Alternativën pa projekt
- Alternativa të tjera për prodhimin e energjisë
- Aspekte të përzgjedhjes së vendndodhjes
- Alternativa për konfigurimin e projektit dhe projektimin e lidhjes me rrjetin elektrik.

4.1. Alternativa Pa Projekt

Në kuadër të alternativës Pa Projekt, Projekti Fotovoltaik (FV) i Spitallës nuk do të zhvillohej dhe zona e projektit do të mbetej në gjendjen e saj aktuale. Ky skenar do të shmangte ndikimet mjedisore dhe sociale që mund të lidhen me fazën e ndërtimit dhe operimit të projektit.

Megjithatë, skenari Pa Projekt do të rezultonte gjithashtu në humbjen e disa përfitimeve të mundshme. Sistemi energjetik i Shqipërisë aktualisht varet në masë të madhe nga hidroenergjinë, e cila është e ndjeshme ndaj variacioneve sezonale dhe periudhave të thatësirës. Projekti i propozuar diellor do të ofronte një burim shtesë të energjisë së rinovueshme, duke ndihmuar në diversifikimin e burimeve të energjisë dhe në rritjen e sigurisë energjetike në nivel kombëtar.

Projekti do të kontribuonte gjithashtu në uljen e emetimeve të gazeve serrë, në mbështetjen e angazhimeve të Shqipërisë për klimën dhe në zhvillimin e infrastrukturës së energjisë së rinovueshme. Për më tepër, projekti do të gjeneronte përfitime ekonomike përmes krijimit të mundësive të punësimit dhe investimeve në nivel lokal.

Duke marrë parasysh këta faktorë, zhvillimi i projektit konsiderohet se ofron përfitime më të mëdha të përgjithshme krahasuar me alternativën Pa Projekt.

4.2. Përzgjedhja e Vendndodhjes

Vendndodhje alternative për Parkun fotovoltaik (FV) nuk janë marrë në konsideratë, pasi zona e projektit është përcaktuar nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë përmes një procesi ndërkombëtar tenderimi konkurrues. Zona e përzgjedhur ndodhet brenda hapësirës së planifikuar të Parkut Industrial të Spitallës, e cila është identifikuar si një vend i përshtatshëm për zhvillime energjetike dhe industriale.

Vendndodhja paraqet disa përparësi që mbështesin përshtatshmërinë e saj për zhvillimin e projektit, duke përfshirë:

- Disponueshmërinë e tokës në pronësi shtetërore
- Afërsinë me infrastrukturën ekzistuese energjetike dhe industriale
- Kushte të favorshme të rrezatimit diellor
- Akses në rrjetin e transmetimit të energjisë elektrike
- Vlerë të kufizuar bujqësore të tokës

Këto karakteristika e bëjnë zonën të përshtatshme për zhvillimin e një Parku fotovoltai në shkallë të gjerë.

4.3. Alternativat e Teknologjisë dhe Projektimit

Gjatë fazës së projektimit të projektit janë vlerësuar zgjidhje të ndryshme teknike me qëllim optimizimin e performancës së Parkut diellor dhe minimizimin e ndikimeve të mundshme mjedisore dhe sociale.

Teknologjia fotovoltaike (FV) është përzgjedhur si alternativa më e përshtatshme për prodhimin e energjisë elektrike në këtë zonë, për shkak të niveleve të larta të rrezatimit diellor në Shqipëri, ndikimit relativisht të ulët mjedisor të energjisë diellore dhe mundësisë për vendosjen e kësaj teknologjie në një kohë relativisht të shkurtër krahasuar me opsione të tjera të prodhimit të energjisë.

Gjatë procesit të projektimit janë shqyrtuar gjithashtu disa konfigurime të ndryshme të organizimit të brendshëm të Parkut FV, për të siguruar përputhshmëri me kufijtë e tokës, infrastrukturën përreth dhe kërkesat operationale. Konfigurimi përfundimtar përfaqëson një zgjidhje të optimizuar që shmang ndërhyrjet me infrastrukturën përreth duke ruajtur njëkohësisht efikasitetin teknik.

Gjithashtu janë vlerësuar disa alternativa për lidhjen e linjës së transmetimit me nënstacionin e Porto Romanos, duke përfshirë:

- Një linjë transmetimi plotësisht ajrore
- Një linjë transmetimi plotësisht nëntokësore
- Një zgjidhje të kombinuar që përfshin segmente ajrore dhe nëntokësore.

4.4. Alternativa e Përzgjedhur e Projektit

Bazuar në vlerësimet teknike, mjedisore, sociale dhe ekonomike të kryera gjatë procesit të VNMS, konfigurimi i përzgjedhur i projektit përfshin:

- Zhvillimin e një Parku fotovoltai me kapacitet 100 MWp në zonën e përcaktuar të Spitallës
- Instalimin e paneleve diellore mbi sisteme gjurmuese me një bosht
- Ndërtimin e një nënstacioni ngritës të tensionit brenda zonës së projektit
- Lidhjen me rrjetin kombëtar të energjisë elektrike përmes një linje transmetimi rreth 2 km, me konfigurim të kombinuar që përfshin segmente ajrore dhe nëntokësore

Konfigurimi i përzgjedhur përfaqëson alternativën më të balancuar, duke siguruar realizueshmëri teknike, efikasitet ekonomik dhe reduktim të ndikimeve mjedisore dhe sociale, ndërkohë që mbështet objektivat e Shqipërisë për zhvillimin e energjisë nga burime të rinovueshme.

5. Procesi i VNMS

5.1. Fushëveprimi dhe Metodologjia e VNMS

VNMS ka përcaktuar një Zonë Interesi për të vlerësuar ndikimet e mundshme mjedisore dhe sociale të projektit. Kjo zonë përfshin si hapësirat që preken drejtpërdrejt nga projekti, ashtu edhe zonat përreth ku mund të ndodhin ndikime të tërthorta. Janë marrë në konsideratë dy nivele hapësinore:

- Zona e Zhvillimit të Projektit (ZZHP) – Përfshin zonën e Parkut fotovoltaik, si dhe infrastrukturën përkatëse, si rrugët e aksesit, nënstacionin ngritës të tensionit, zonat e ndërtimit dhe korridorin e linjës së transmetimit. Këto zona pritet të përjetojnë ndikime të drejtpërdrejta gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit.
- Zona e Interesit (Zel) – Përfshin zonat përreth që mund të ndikohen në mënyrë të tërthortë nga projekti. Për qëllimet e VNMS, Zel përfshin një brez prej 2 km rreth Parkut FV dhe nënstacionit, si dhe një brez prej 500 m në secilën anë të korridorit të linjës së transmetimit.

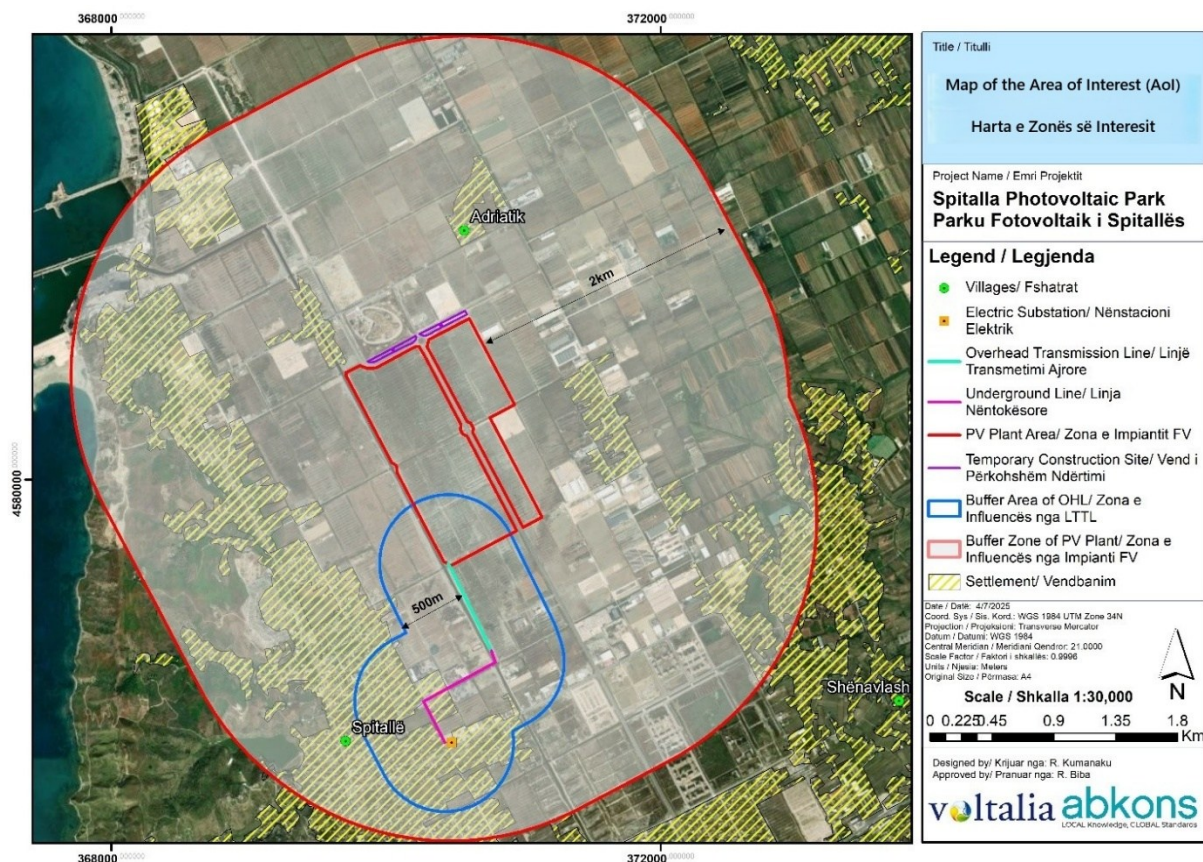

Figura 4: Harta e Zonës së Interesit të Projektit (Zel)

Metodologjia e VNMS përfshiu shqyrtimin e informacionit të disponueshëm, kryerjen e studimeve në terren, identifikimin e receptorëve mjedisorë dhe socialë, vlerësimin e ndikimeve të mundshme, si dhe hartimin e masave të zbutjes dhe menaxhimit në përputhje me Kërkesat Mjedisore dhe Sociale të BERZH (KMS/ESR, tetor 2024) dhe legjislacionin kombëtar në fuqi.

5.2. Studimet Mjedisore dhe Sociale

Kushtet bazë mjedisore dhe sociale janë vlerësuar për të krijuar një pikë reference për vlerësimin e ndikimeve të mundshme të projektit. Studimet e gjendjes bazë janë bazuar në një kombinim të analizës së informacionit ekzistues dhe studimeve në terren të kryera në periudhën nga janari 2021 deri në shkurt 2025.

Informacioni është marrë nga të dhëna kombëtare, institucione qeveritare, studime shkencore dhe burime publike të disponueshme, dhe është plotësuar me hetime në terren të kryera si brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit ashtu edhe në Zonën më të gjerë të Interesit.

Studimet kanë përfshirë tema kryesore mjedisore dhe sociale, duke përfshirë:

- Klimën dhe meteorologjinë
- Cilësinë e ajrit
- Nivelet e zhurmës
- Gjeologjinë dhe kushtet e tokës
- Hidrologjinë dhe burimet ujore
- Peizazhin dhe topografinë
- Biodiversitetin (Gjallesat), përfshirë florën, faunën dhe habitatet
- Përdorimin e tokës dhe karakteristikat ekologjike
- Kushtet socio-ekonomike të komuniteteve përreth
- Trashëgiminë kulturore

Matje bazë për cilësinë e ajrit, zhurmën, tokën, ujërat sipërfaqësore dhe ujërat nëntokësore janë kryer për të mbështetur vlerësimin e ndikimeve të mundshme që lidhen me fazat e ndërtimit dhe operimit të projektit.

5.3. Konsultimet me Palët e Interesit

Angazhimi i palëve të interesuara përbën një pjesë thelbësore të procesit të VNMS dhe realizohet në përputhje me Kërkesën Mjedisore dhe Sociale 10 të BERZH, Angazhimi i Palëve të Interesuara, si dhe me kërkesat e legjislacionit shqiptar për pjesëmarrjen e publikut.

Dokumentacioni i VNMS, përfshirë Përmbledhjen Jo-Teknike, do të publikohet për një periudhë minimale prej 60 ditësh, duke u dhënë palëve të interesuara mundësinë të shqyrtojnë informacionin për projektin dhe të paraqesin komente.

Është hartuar një Plan për Angazhimin e Palëve të Interesuara (PAPI/SEP) dhe është krijuar një Mekanizëm i Ankesave për Projektin për t'u mundësuar palëve të interesuara të parashetrojnë pyetje, të japin komente ose të paraqesin ankesa gjatë gjithë ciklit të jetës së projektit. Angazhimi me palët e interesuara do të vazhdojë gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit të projektit.

Aktivitetet e konsultimit janë zhvilluar me autoritetet përkatëse në nivel qendror dhe vendor, komunitetet lokale dhe palë të tjera të interesuara gjatë përgatitjes së VNMS. Qëllimi i angazhimit të palëve të interesuara është të sigurojë transparencë, të ofrojë informacion mbi projektin dhe t'u japë mundësi palëve të interesuara të shprehin pikëpamjet dhe shqetësimet e tyre.

Gjatë periudhës qershor–gusht 2025, ekipi social i Voltalia zhvilloi një sërë aktiviteteve informuese me komunitetet lokale, pronarët e tokave, bizneset pranë zonës së projektit dhe përfaqësuesit e Njesisë Administrative Nr. 4, Rrashbull dhe Katund i Ri. Aktivitetet përfshinë takime me komunitetin në fshatrat Spitallë, Shënavlash dhe Adriatik, diskutime të drejtpërdrejta me pronarët e tokave dhe bizneset lokale, si dhe shpërndarjen e materialeve informuese, si broshura, postera dhe formularë për paraqitjen e ankesave. Palët e interesuara u informuan për projektin, procesin e VNMS dhe afatin për paraqitjen e kërkesave lidhur me kompensimin dhe masat e zbutjes.

Në gusht 2025 u zhvillua gjithashtu një fushatë ndërgjegjësimi në komunitet për të ofruar përditësime mbi projektin, për të inkurajuar pjesëmarrjen në dëgjuesën publike dhe për të shpjeguar mekanizmin e ankesave të disponueshëm për palët e interesuara. Metodatat e angazhimit përfshinë takime ballë për ballë, komunikim telefonik dhe shpërndarje informacioni përmes përfaqësuesve të administratës vendore.

Niveli më i lartë i pjesëmarrjes u regjistrua në Spitallë, komuniteti më i afërt me zonën e projektit, ku banorët ngritën kryesisht pyetje lidhur me mundësitë e punësimit, ndikimet e mundshme gjatë ndërtimit si zhurma, pluhuri dhe trafiku, si dhe procesin për paraqitjen e kërkesave. Në përgjithësi, reagimet ishin konstruktive dhe në përgjithësi mbështetëse ndaj projektit.

Njoftimi publik për zhvillimin e dëgjësës publike u realizua përmes disa kanaleve për të siguruar informim të gjerë dhe transparencë, duke përfshirë publikimin e njoftimeve në gazetën kombëtare Panorama, transmetime në televizionin ABC News, si dhe vendosjen e posterave dhe materialeve informuese në Bashkinë e Durrësit, në zyrat e njësive administrative dhe në komunitetet pranë zonës së projektit.

6. Kushtet Bazë Mjedisore dhe Sociale

6.1. Mjedisi Fizik

Ky seksion përmbledh kushtet kryesore mjedisore brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit (ZZHP) dhe Zonës përreth të Interesit (Zel). Informacioni bazohet në studimet në terren, fushatat e monitorimit dhe burimet kombëtare të të dhënave të disponueshme. Ky informacion shërben si gjendje bazë mbi të cilën vlerësohen ndikimet e mundshme të projektit në kuadër të VNMS.

6.1.1. Klima

Zona e projektit, e vendosur pranë Spitallës në rajonin e Durrësit, ka një klimë mesdhetare të ndikuar nga Deti Adriatik. Klima karakterizohet nga dimra të butë dhe me reshje, si dhe vera të nxehta dhe të thata, kushte që përgjithësisht janë të favorshme për prodhimin e energjisë diellore.

Temperatura mesatare vjetore është rreth 16°C, me muajin më të ftohtë (janarin) që ka një mesatare rreth 6.5°C dhe muajt më të ngrohtë (korrik–gusht) me një mesatare rreth 26°C. Vëzhgimet afatgjata tregojnë një rritje graduale të temperaturave gjatë dekadave të fundit, në përputhje me trendet më të gjera klimatike në rajon.

Reshjet mesatare vjetore janë rreth 985 mm, me pjesën më të madhe të reshjeve që ndodh ndërmjet muajve tetor dhe shkurt, duke reflektuar modelin tipik sezonal të klimës mesdhetare. Verat janë përgjithësisht të thata.

Kushtet e erës janë mesatare gjatë gjithë vitit. Gjatë verës erërat janë zakonisht të lehta, ndërsa erëra më të forta mund të shfaqen gjatë muajve të dimrit. Drejtimi dominues i erës në zonë është nga veriu, ndërsa erëra më të forta mund të vijnë nga jugu dhe juglindja.

Në përgjithësi, kushtet klimatike në zonë janë të përshtatshme për zhvillimin dhe operimin e një projekti FV.

6.1.2. Cilësia e Ajrit

Cilësia e ajrit në zonën e projektit është përgjithësisht e mirë, pasi zona ndodhet në një hapësirë kryesisht të hapur dhe gjysmë-industriale me burime të kufizuara të emetimeve të konsiderueshme. Burimet kryesore lokale të ndotjes së ajrit përfshijnë trafikun rrugor, transportin e lidhur me aktivitetet industriale pranë zonës, si dhe pluhurin e rastësishëm nga rrugët e pashtuara.

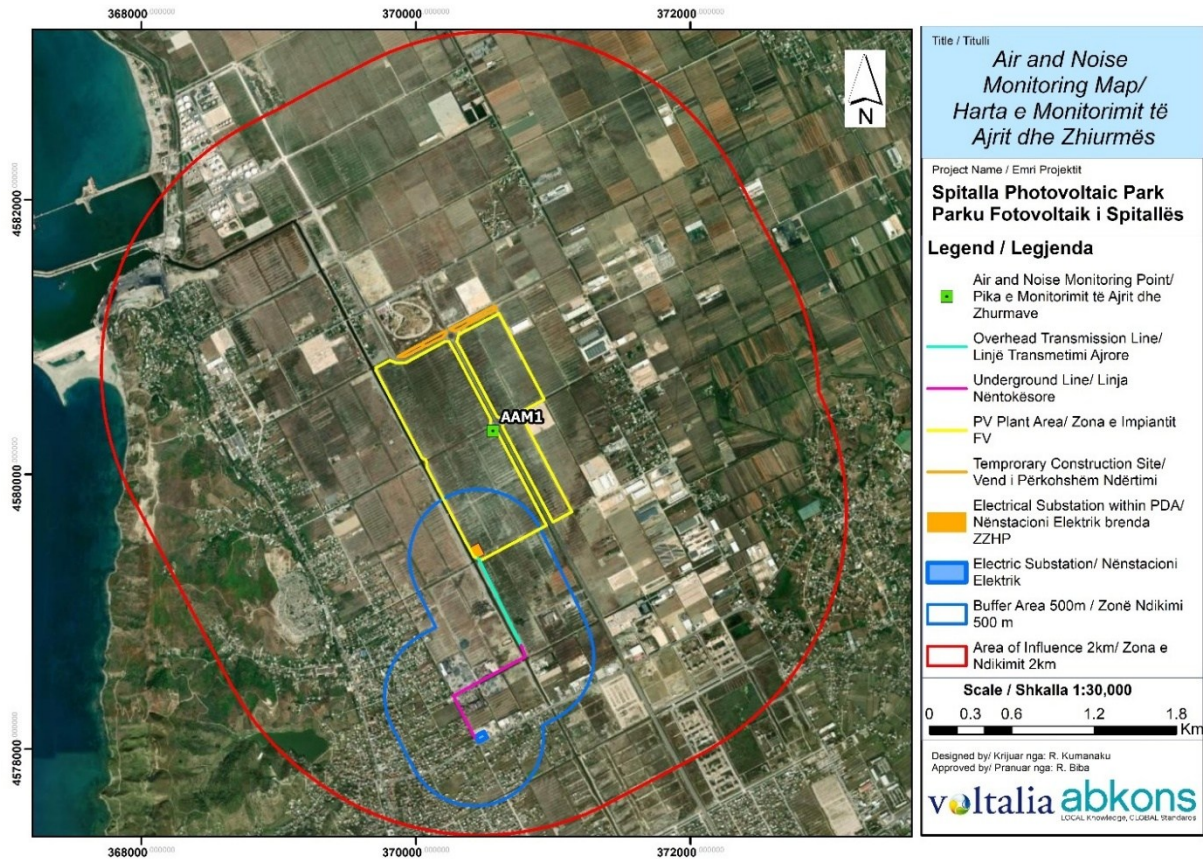

Figura 5: Harta e Vendndodhjes së Pikave të Monitorimit të Cilësisë së Ajrit

Monitorimi i cilësisë së ajrit të ambientit u krye në maj 2023 brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit. Matjet përfshinë grimcat e pezull në ajër, dioksidin e azotit, dioksidin e squfurit, monoksidin e karbonit, ozonin dhe parametra të tjerë.

Rezultatet treguan se të gjithë ndotësit e matur ishin brenda kufijve të përcaktuar nga standardet shqiptare, të Bashkimit Evropian dhe udhëzimet e Organizatës Botërore të Shëndetësisë, duke treguar se kushtet aktuale të cilësisë së ajrit janë të pranueshme dhe nuk paraqesin kufizime për projektin.

Gjatë periudhave të thata mund të shfaqet pluhur i lokalizuar për shkak të trafikut në rrugët e pashtuara; megjithatë, këto ndikime janë të përkohshme dhe mund të menaxhohen përmes masave standarde për kontrollin e pluhurit.

6.1.3. Gjeologjia dhe Tokat

Zona e projektit ndodhet brenda fushës bregdetare të Durrësit, e cila historikisht ka qenë pjesë e zonës së ish-kënetës së Durrësit. Gjeologjia e rajonit përfshin formacione sedimentare të periudhave Miocen dhe Pliocen, të mbuluara nga depozitime më të reja aluviale dhe kënetore të periudhës Kuaternare.

Tokat sipërfaqësore janë përgjithësisht të formuara nga depozitimet e lumenjve (sedimente si rërë, baltë dhe zhavorr) dhe me përqendrimet e larta kripërash për shkak të ujërave nëntokësore të cekëta dhe ndikimit historik detar. Këto kushte kufizojnë produktivitetin bujqësor dhe kanë bërë që toka të klasifikohet si aktualisht e papërshtatshme për bujqësi sipas klasifikimit të aftësisë së tokës të FAO-s.

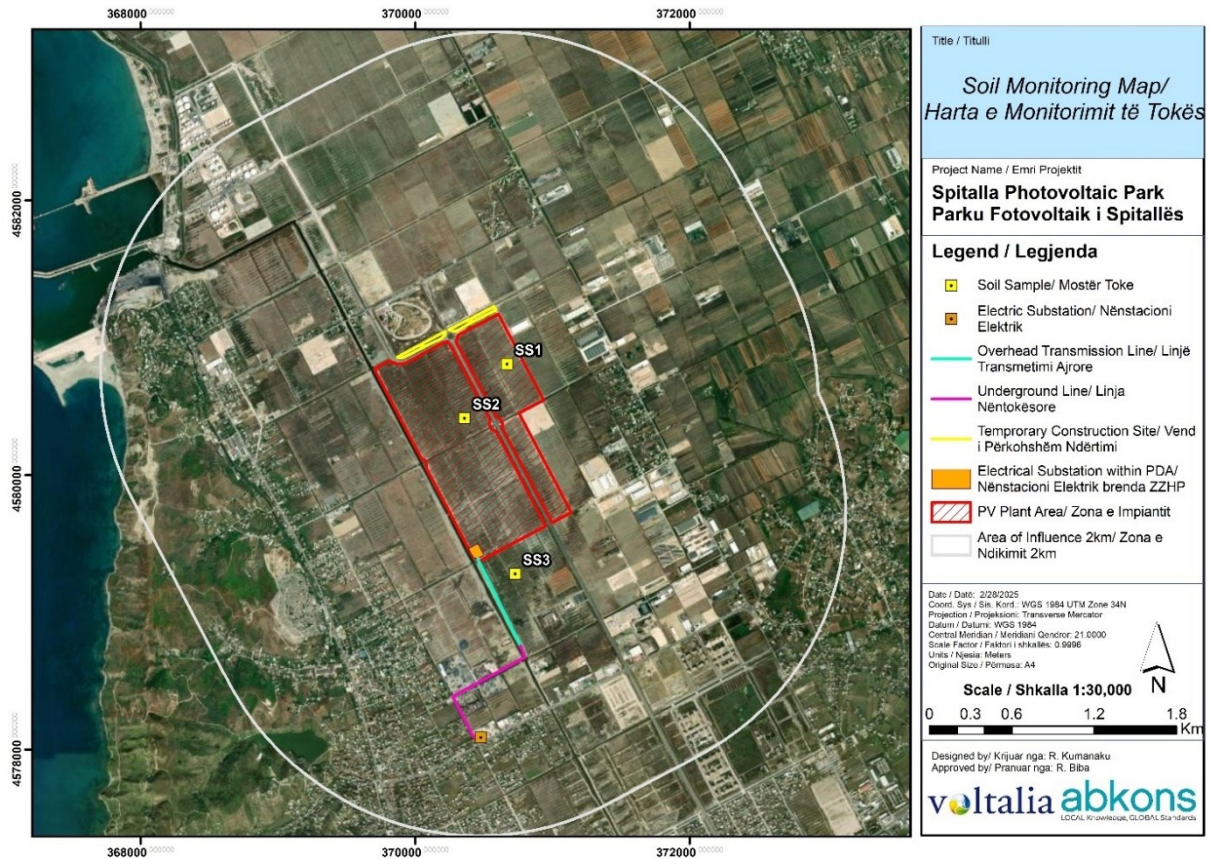

Figura 6: Harta e Vendndodhjes së Pikave të Monitorimit të Cilësisë së Tokës

Kampionet e tokës të marra brenda zonës së projektit tregojnë se tokat në përgjithësi nuk janë të ndotura me metale të rënda, megjithëse karakterizohen nga prodhimtari e ulët dhe përmbajtje e lartë kripërash. Për shkak të natyrës së kripur të tokës dhe vetive të saj gërryese, për infrastrukturën nëntokësore do të kërkohej materiale ndërtimi të përshtatshme dhe masa mbrojtëse specifike.

Rajoni ndodhet gjithashtu në një zonë me aktivitet sizmik të lartë, gjë që është tipike për Shqipërinë perëndimore. Tërmete historike kanë prekur rajonin më të gjerë të Durrësit dhe, për këtë arsye, konsideratat sizmike do të përfshihen në projektimin inxhinierik të infrastrukturës së projektit.

6.1.4. Ujërat Sipërfaqësore dhe Ujërat Nëntokësore

Ujërat sipërfaqësore në zonën më të gjerë ndikohen nga lumi Erzen, kanalet e kullimit dhe sistemi i drenazhimit të kënetave i zhvilluar gjatë viteve 1960. Zona e projektit kullohet përmes një rrjeti kanalesh primare, sekondare dhe terciare që derdhen drejt stacionit të pompimit të Porto Romanos, i cili pompon ujin drejt Detit Adriatik. Për shkak të topografisë së rrafshët dhe lartësisë së ulët të zonës, disa pjesë të territorit ndodhen në nivelin e detit dhe mund të jenë të ndjeshme ndaj përmbajtjeve gjatë periudhave me reshje të shumta, veçanërisht nëse infrastruktura e kullimit nuk funksionon në mënyrë efektive.

Monitorimi i cilësisë së ujërave sipërfaqësore i kryer në kanalet e kullimit pranë zonës tregon një nivel të moderuar ndotjeje organike, që ka të ngjarë të lidhet me rrjedhjet nga vendbanimet përreth dhe zonat bujqësore. Megjithatë, përqendrimet e metaleve të rënda janë gjetur brenda kufijve të pranueshëm, duke treguar se nuk ka ndotje të konsiderueshme industriale të ujërave sipërfaqësore.

Ujërat nëntokësore në rajon gjenden në disa shtresa ujëmbajtëse të lidhura me depozitime lumore dhe formacione sedimentare. Ujërat nëntokësore të cekëta ndikohen nga depozitime historike lagunore dhe kënetore dhe mund të kenë përmbajtje të lartë kripërash, duke kufizuar përdorimin e tyre për qëllime të pijshme. Në përgjithësi, burimet e ujërave nëntokësore në zonë konsiderohen të kufizuara dhe me cilësi të ndryshueshme.

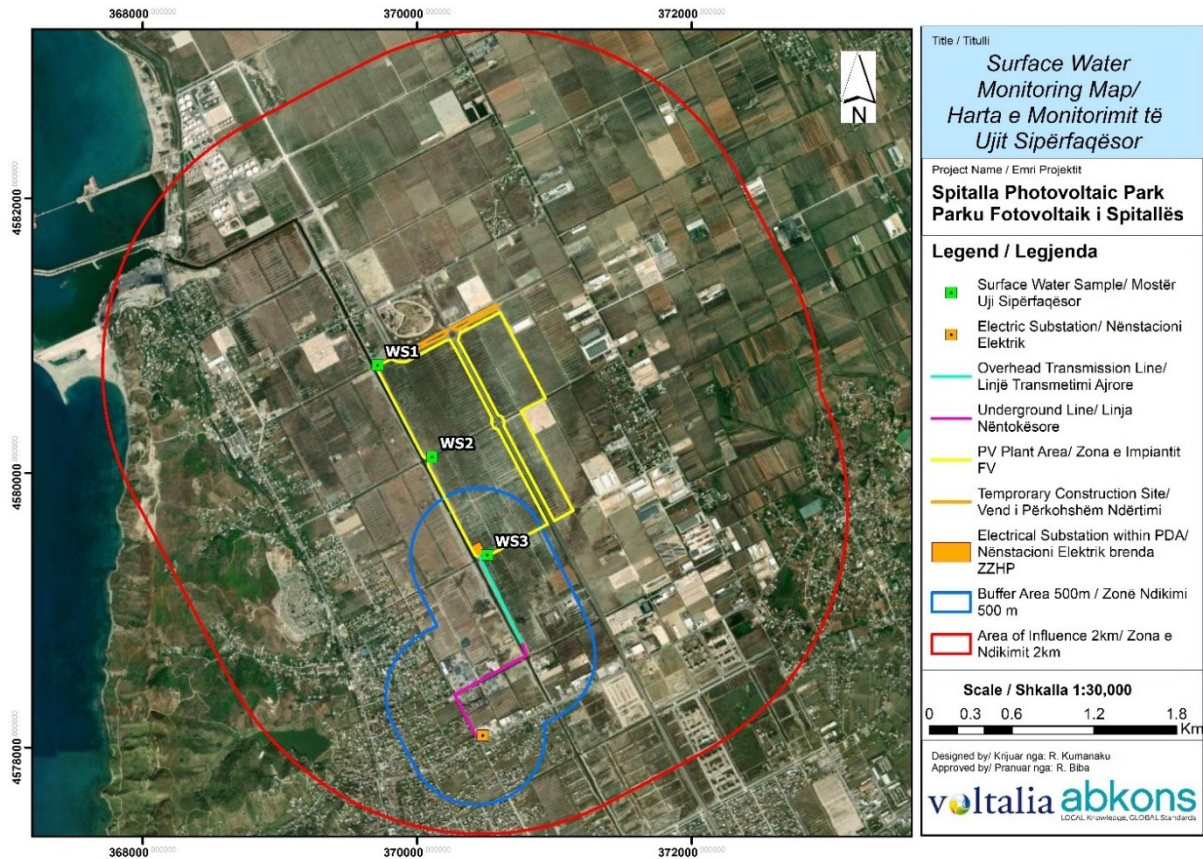

Figura 7: Harta e Vendndodhjes së Pikave të Marrjes së Mostrave për Monitorimin e Ujit

6.1.5. Zhurmat

Mjedisi ekzistues në lidhje me zhurmën në zonën e projektit është përgjithësisht i qetë, duke reflektuar natyrën kryesisht të pazhvilluar të tokës përreth. Burimet kryesore të zhurmës janë trafiku përgjatë rrugës së aksesit pranë zonës dhe aktivitetet bujqësore të rastësishme. Monitorimi i zhurmës i kryer në maj 2023 brenda zonës së projektit regjistroi një nivel mesatar të zhurmës gjatë ditës prej rreth 56 dBA (decibel i peshuar sipas shkallës A) pranë rrugës kryesore. Këto nivele janë brenda kufijve të përcaktuar nga standardet kombëtare dhe ndërkombëtare për zonat rezidenciale.

Receptorët më të afërt të ndjeshëm janë fshatrat pranë zonës, si Adriatik dhe Vrinas, të vendosura rreth 600 m deri në 1.6 km nga zona e projektit, si dhe zona urbane e Spitallës, e cila ndodhet më pak se 2 km larg. Megjithatë nivelet aktuale të zhurmës janë relativisht të ulëta, zhvillimet e ardhshme industriale dhe aktivitetet portuale në zonë mund të çojnë me kalimin e kohës në rritjen e niveleve të zhurmës në sfond.

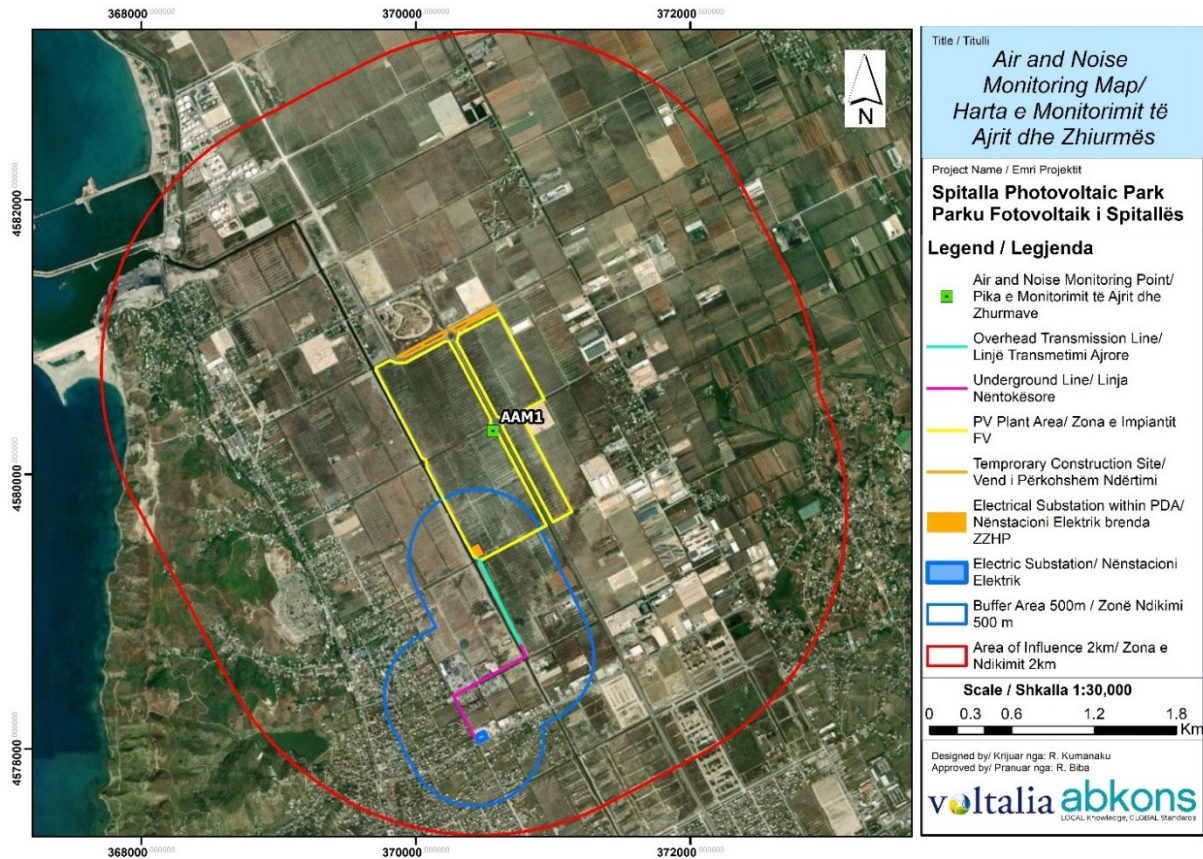

Figura 8: Harta e Vendndodhjes së Pikave të Monitorimit të Zhurmës

6.1.6. Peizazhi

Zona e projektit bën pjesë në peizazhin e ultësirës bregdetare të rajonit të Durrësit, e karakterizuar nga terren i rrafshët, toka të përfthuara nga ish-zona kënetore dhe kanale kullimi. Zona përreth përfshin një kombinim të objekteve industriale, infrastrukturës dhe hapësirave të hapura. Historikisht, zona ka qenë pjesë e kënetës së Durrësit, e cila u drenazhua gjatë punimeve të mëdha të rikuperimit të tokës të realizuara ndërmjet viteve 1961 dhe 1967. Megjithatë këto punime krijuan sipërfaqe të mëdha toke të rrafshët, tokat mbetën të papërshtatshme për bujqësi për shkak të kripëzimit dhe përmytjes së shpeshtë nga ujërat.

Sot, peizazhi është në masë të madhe i modifikuar nga aktivitetet njerëzore dhe përfshin infrastrukturë pranë zonës, si zona industriale e Porto Romanos, vendndëpozitimi i mbetjeve i rehabilituar Eco-Park Durrës dhe korridore transporti që lidhin Durrësin me Tiranën. Në përgjithësi, peizazhi në zonën e projektit konsiderohet me ndjeshmëri të ulët, pasi është ndryshuar ndjeshëm nga ndërhyrjet e mëparshme të rikuperimit të tokës dhe zhvillimit industrial.

Figura 9: Pamje e Zonës së Zhvillimit të Projektit

6.2. Mjedisi Biologjik

Është kryer një vlerësim i gjallesave (biodiversitetit) për të karakterizuar kushtet ekologjike brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit (ZZHP) dhe Zonës përreth të Interesit (Zel). Vlerësimi përfshiu shqyrtimin e literaturës shkencore dhe databazave të biodiversitetit, të plotësuara me studime në terren të kryera nga specialistë të kualifikuar të biodiversitetit në vitin 2021, si dhe vizita pasuese në terren gjatë viteve 2023–2024 për të verifikuar dhe përditësuar gjetjet e analizës së kryer mbi bazën e informacionit ekzistues..

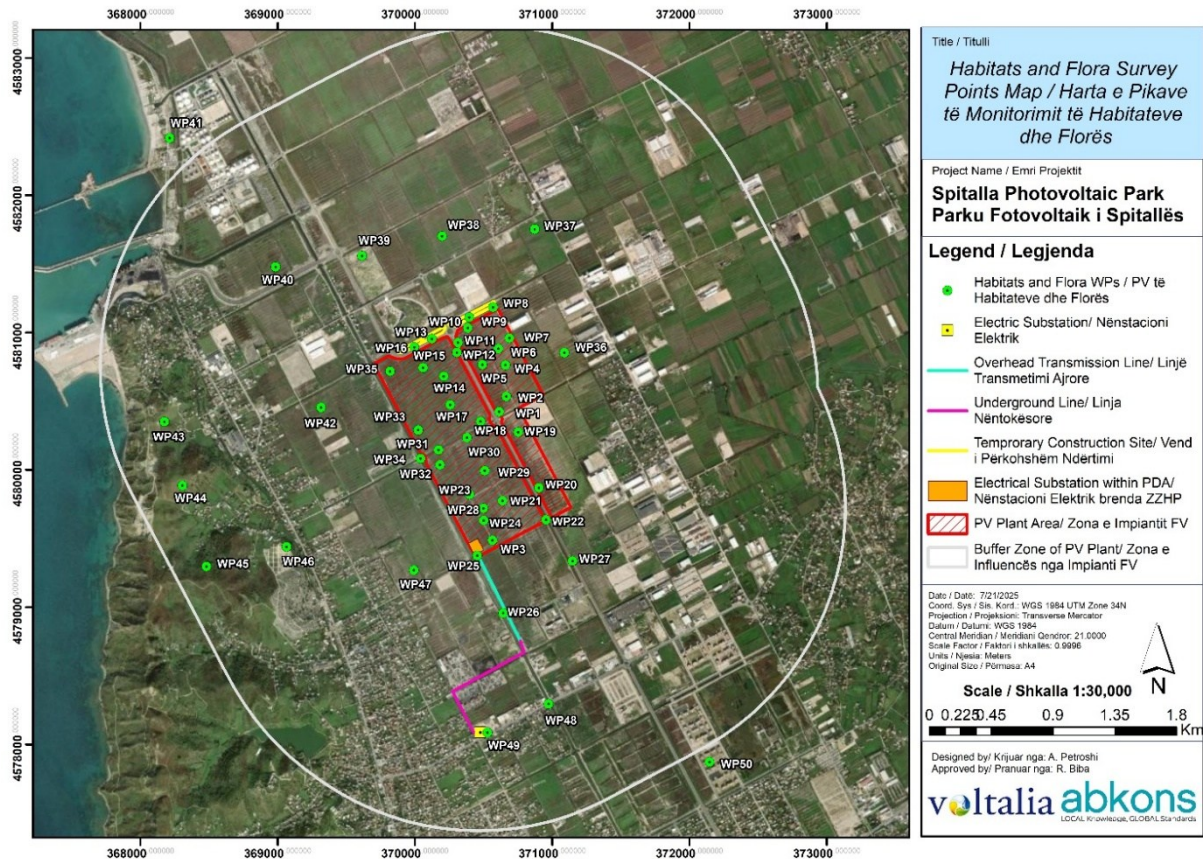

Figura 10: Pikat e Vëzhgimit për Habitatet dhe Florën (WPs)

Burimet kryesore të informacionit përfshinin Listën e Kuqe të Specieve të Kërcënuara të Bashkimit Ndërkombëtar për Ruajtjen e Natyrës (IUCN), mjetin e integruar për vlerësimin e biodiversitetit (IBAT), si dhe legjislacionin përkatës të Bashkimit Evropian, përfshirë Direktivën për Habitatet dhe Direktivën për Shpendët. Vlerësimi kishte për qëllim identifikimin e receptorëve të biodiversitetit me rëndësi për ruajtjen dhe përcaktimin e kushteve bazë ekologjike në zonën e projektit.

Studimet kanë përfshirë vlerësimin e habitateve, specieve bimore, faunës tokësore, shpendëve dhe ekosistemeve ujore brenda dhe përreth zonës së projektit. Vlerësimi është kryer në përputhje me legjislacionin shqiptar dhe me kërkesat për biodiversitet të BERZH, sipas KMS/ESR 6 – Mbrojtja e biodiversitetit dhe përdorimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore..

6.2.1. Habitatet

6.2.1.1. Habitatet Kryesore

Zona e projektit ndodhet në një fushë bregdetare me lartësi të ulët pranë Durrësit, e cila historikisht ka qenë pjesë e një sistemi ligatinor të njohur si Këneta e Durrësit. Gjatë shekullit të njëzetë, zona u drenazhua dhe u përdor për bujqësi. Pas braktisjes së aktiviteteve bujqësore rreth 30 vjet më parë, vegjetacioni natyror filloi gradualisht të rikolonizojë zonën.

Brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit janë identifikuar gjashtë tipe kryesore habitatesh, përfshirë edhe zonat e përkohshme të ndërtimit dhe korridorin e linjës së transmetimit të projektit diellor të Spitallës. Këto përfshijnë habitate natyrore bregdetare, si kënetat me ujë të kripur dhe livadhet mesdhetare të kripura, si dhe habitate me kallamishte përgjatë kanaleve dhe kanaleve të kullimit. Zona përfshin gjithashtu habitate të ndikuara nga aktiviteti njerëzor, si toka bujqësore, zona industriale dhe vegjetacion ruderal që zakonisht gjendet përgjatë rrugëve dhe pranë vendbanimeve. Vlerësimi ka përfshirë gjithashtu përllogaritjen e sipërfaqes dhe përqindjes së secilit tip habitati që mund të ndikohet nga projekti.

Zona më e gjerë e interesit përmban habitate shtesë, si kullota gjysmë-natyrore, fusha bujqësore, duna bregdetare me rërë, vegjetacion shkurresh dhe plantacione të vogla pishe. Shumica e habitateve brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit janë modifikuar nga përdorimet historike të tokës dhe, për këtë arsye, kanë një vlerë relativisht të ulët për ruajtjen e biodiversitetit.

6.2.1.2. Habitatet e Kërcënuara

Shtatë tipe habitatesh janë identifikuar brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit dhe Zonës përreth të Interesit, disa prej të cilave njihen sipas Direktivës së BE-së për Habitatet. Dy habitate me rëndësi më të lartë për ruajtjen e biodiversitetit janë regjistruar në Zonën më të gjerë të Interesit, përfshirë brigjet e kripura që ekspozohen periodikisht me vegjetacion pionier dhe trupat ujqorë të përkohshëm mesdhetarë, të cilët klasifikohen si të kërcënuar në Listën e Kuqe Evropiane. Këto habitate shfaqen vetëm në zona të vogla dhe të shpërndara. Habitata të tjera, si kënetat bregdetare me ujë të kripur dhe dunat e bardha bregdetare, konsiderohen si pothuajse të kërcënuara, ndërsa habitatet e mbetura, përfshirë shkurret me dëllinjë (Juniperus) dhe phrygana mesdhetare, klasifikohen si me shqetësim të ulët.

6.2.1.3. Zonat e Mbrojtura

Nuk ka zona të mbrojtura të vendosura brenda ose në afërsi të drejtpërdrejtë të Zonës së Zhvillimit të Projektit. Zona e mbrojtur më e afërt është Parku Natyror / Zona e Menaxhuar e Rrushkullit, i cili ndodhet rreth 9 km në verilindje të zonës së projektit. Kjo zonë klasifikohet si Rezervë Natyrore e Menaxhuar e kategorisë IV sipas IUCN dhe përfshin pyje, shkurre, trupa ujqorë dhe zona me rërë.

Në rajonin më të gjerë ndodhen gjithashtu disa monumente natyrore, përfshirë Plazhin e Kallmit, rreth 2 km në jugperëndim të zonës së projektit, si dhe dy monumente natyrore të kategorisë së drurëve të rrallë, Çinari i Balliasit dhe Rrapi i Rubjekës, të vendosura përkatësisht rreth 9 km dhe 11.5 km nga zona e projektit.

Përveç kësaj, Gjiri i Lalzit, i identifikuar si Zonë e Rëndësishme për Shpendët dhe Biodiversitetin (IBA), ndodhet rreth 3 km në veriperëndim të zonës së projektit dhe mbështet një numër të madh shpendësh dimëruar dhe shpendësh shtegtarë. Rezerva Natyrore e Menaxhuar e Rrushkullit, e vendosur rreth 8 km në verilindje të zonës së projektit, përbën një habitat të rëndësishëm ligatinor të përdorur nga shpendët shtegtarë, si dhe për shumimin e shpendëve ujqorë dhe të disa llojeve të shpendëve të vegjël tokësorë.

6.2.2. Bimësia (Flora)

Zona e projektit është ndikuar ndjeshëm nga aktivitetet njerëzore në të kaluarën, veçanërisht nga drenazhimi i kënetës dhe përdorimi për bujqësi. Aktivitetet bujqësore u ndërprejnë rreth 30 vjet më parë për shkak të kripëzimit të lartë të tokës, gjë që çoi në braktisjen e tokës dhe zhvillimin natyror të vegjetacionit të livadheve me kripë. Këto habitate ofrojnë sot zona të rëndësishme për folezim dhe ushqim për kafshët e egra, veçanërisht për shpendët. Në të kundërt, kanali kryesor i kullimit në zonë është shumë i ndotur dhe në pjesën më të madhe nuk ka vegjetacion.

Vegjetacioni në Zonën e Zhvillimit të Projektit dhe në Zonën përreth të Interesit përbëhet kryesisht nga bimë që i rezistojnë kripës, vegjetacion i përshtatur për rërën dhe kullota. Studimet kanë identifikuar 226 lloje bimësh nga 58 familje bimore, që përfaqësojnë rreth 6 për qind të florës së përgjithshme të Shqipërisë. Komuniteti bimor pasqyron kushtet ekologjike mesdhetare dhe tregon shenja të degradimit të mëparshëm të tokës, me prani të kufizuar të pemëve dhe shkurreve.

Në zonën më të gjerë janë identifikuar 16 specie bimore pushtuese, kryesisht në zona të ndryshuara nga aktivitetet njerëzore ose përgjatë rrugëve, ndërsa katër prej tyre janë gjetur brenda zonës së projektit. Këto specie mund të përhapen shpejt dhe të konkurrojnë me vegjetacionin vendas.

Brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit nuk janë identifikuar specie bimore endemike ose të kërcënuara në nivel global. Megjithatë, disa specie bimore të listuara në Listën e Kuqe të Shqipërisë janë regjistruar në Zonën më të gjerë të Interesit.

6.2.3. Kafshët (Fauna) Tokësore

Brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit dhe Zonës përreth të Interesit nuk janë identifikuar vende të rëndësishme për qëndrimin e lakuriqëve të natës. Megjithatë, vëzhgimet gjatë natës kanë konfirmuar se lakuriqët e natës, kryesisht nga gjinia *Pipistrellus*, e përdorin zonën për ushqim.

Zona më e gjerë mund të përdoret gjithashtu nga disa lloje gjitarësh, përfshirë vjedullën evropiane, kunadhen dhe çakallin e artë, të cilët janë të listuar në Listën e Kuqe Kombëtare të Shqipërisë. Megjithëse ekzistojnë habitate të përshtatshme, prania e tyre nuk u konfirmua gjatë studimeve në terren.

Pellgjet e përkohshme dhe kanalet e kullimit në zonën më të gjerë ofrojnë habitate të rëndësishme shumimi për amfibët dhe zvarranikët, veçanërisht gjatë pranverës dhe fillimit të verës. Prania e bretkosës shqiptare të ujit, një specie globalisht e rrezikuar me shpërndarje të kufizuar, është konfirmuar në kanalet e kullimit brenda Zonës së Interesit, por jo brenda vetë zonës së projektit.

Këto kanale kullimi dhe habitatet përreth mbështesin edhe disa lloje të tjera amfibësh dhe zvarranikësh dhe konsiderohen zona ekologjike të ndjeshme. Për këtë arsye, projekti zbaton parimin e shmangies për të mbrojtur këto habitate dhe për të minimizuar shqetësimet e mundshme gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit.

6.2.4. Habitatet Ujore

Habitatet ujore në zonën e projektit FV të Spitallës përbëhen kryesisht nga një rrjet kanalesh kullimi dhe pellgje të përkohshme. Megjithëse shumë nga këto trupa ujorë janë ndikuar nga ndotja dhe aktivitetet njerëzore në të kaluarën, ato ende ofrojnë habitat për një sërë bimësh dhe organizmash ujorë.

Gjatë studimeve janë regjistruar jovertebrorë ujorë tipikë për përrrenjtë e ultësirës dhe sistemet e kullimit. Prania e specieve si të ndjeshme ashtu edhe tolerante ndaj ndotjes tregon kushte ekologjike të përziera, ku disa kanale shfaqin shenja të ndotjes me lëndë ushqyese. Kanali kryesor i kullimit është shumë eutrofik, kryesisht për shkak të shkarkimeve të ujërave të ndotura dhe qarkullimit të kufizuar të ujit.

Komunitetet e peshqve dominohen nga specie jo vendase që zakonisht gjenden në mjedise ujore të degraduara, si peshku mushkonjë dhe disa lloje krapit. Nuk janë regjistruar specie vendase peshqish me rëndësi për ruajtjen e biodiversitetit. Ngjalla evropiane, e cila historikisht ka qenë e pranishme në zonë dhe mbrohet nga legjislacioni i Bashkimit Evropian, nuk është vëzhguar, me shumë gjasë për shkak të degradimit të habitatit dhe ndërprerjes së lidhjes natyrore të ujërave.

Studimet e vegjetacionit ujor kanë identifikuar bimë tipike të ligatinave, përfshirë kallamishtet dhe bimët ujore të zhytura. Këto habitate ofrojnë strehim dhe zona shumimi për amfibët, zvarranikët dhe shpendët. Disa specie bimore tregojnë kushte relativisht të qëndrueshme ujore, ndërsa të tjera tregojnë pasurim me lëndë ushqyese në disa kanale.

Në përgjithësi, megjithëse kanalet kryesore të kullimit janë të degraduara, kanalet më të vogla sekondare dhe terciare me vegjetacion ujor ruajnë ende një vlerë ekologjike mesatare dhe funksionojnë si habitate të rëndësishme për biodiversitetin ujor. Ruajtja e këtyre habitatëve do të jetë e rëndësishme për të mbajtur ekuilibrin ekologjik lokal gjatë zbatimit të projektit.

6.2.5. Zogjtë (Avifauna)

Studimet mbi shpendët të kryera në Zonën e Zhvillimit të Projektit dhe në Zonën përreth të Interesit kanë regjistruar 74 lloje shpendësh, përfshirë 20 lloje me rëndësi për ruajtjen e biodiversitetit të listuara në

Direktivën e BE-së për Shpendët, Konventën e Bernës dhe Listën e Kuqe të Shqipërisë. Katërmbëdhjetë nga këto lloje janë regjistruar brenda zonës së projektit dhe tetë përgjatë korridorit të propozuar të linjës së transmetimit.

Zona përdoret kryesisht nga shpendë të lidhur me peizazhe të hapura, përfshirë lloje si kalandra, çafka e fushës, dallëndyshja e stepës, bishtkuja e verdhë dhe pipëza e fushës. Janë vëzhguar gjithashtu disa shpendë grabitqarë, si skifteri i zakonshëm dhe shqiponja e gjarpërinjve. Përveç shpendëve që shumohen në zonë, territori përdoret edhe nga shpendë rezidentë dhe shtegtarë, veçanërisht nga specie të lidhura me ligatinat dhe habitatet bregdetare pranë.

Fushat bujqësore të hapura dhe tokat e braktitura brenda zonës së projektit ofrojnë habitate për ushqim dhe folezim për disa shpendë që folezojnë në tokë, përfshirë specie me rëndësi për ruajtjen e biodiversitetit si dallëndyshja e stepës, kalandra e madhe, pipëza e fushës, kërthi me shpinë të kuqe dhe çafka këmbëgjatë.

Korridori i linjës së transmetimit përdoret gjithashtu nga disa lloje shpendësh si zonë ushqimi, veçanërisht nga shpendët grabitqarë, ndërsa kanalet e kullimit pranë ofrojnë habitat ushqimi për shpendët e ujit. Zona më e gjerë e studimit ndodhet pranë rrugës shtegtare të Adriatikut dhe afër Zonës së Rëndësishme për Shpendët dhe Biodiversitetin të Gjirit të Lalzit, si dhe Rezervës Natyrore të Menaxhuar të Rrushkullit, të cilat janë zona të rëndësishme për shpendët shtegtarë dhe dimëruet.

Megjithëse zona e projektit është ndryshuar nga aktivitetet bujqësore të mëparshme, ajo ende ofron habitate që përdoren nga disa lloje shpendësh. Ndikimet e mundshme gjatë zbatimit të projektit mund të përfshijnë shqetësime të përkohshme gjatë fazës së ndërtimit dhe humbje habitatësh për disa specie që folezojnë në tokë. Për këtë arsye, do të zbatohen masa të përshtatshme për të reduktuar ndikimet e mundshme mbi popullatat e shpendëve.

6.2.6. Vlerësimi i Habitatit Kritik – Përmbledhje e Gjetjeve Kryesore

Një Vlerësim i Habitatit Kritik (CHA) është kryer në përputhje me kërkesat e BERZH, KMS/ESR 6 – Mbrojtja e biodiversitetit dhe përdorimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore, me qëllim përcaktimin nëse Zona e Zhvillimit të Projektit dhe Zona më e gjerë e Analizës Ekologjike të Përshtatshme përmbajnë habitate ose specie që mund të klasifikohen si Habitat Kritik.

Vlerësimi përfshiu analizën e popullatave të specieve, kushteve të habitateve dhe statusit të tyre të ruajtjes në nivel global dhe kombëtar. Në rastet kur informacioni ishte i kufizuar, është zbatuar parimi i kujdesit paraprak. Vlerësimi arriti në përfundimin se brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit dhe korridorit të linjës së transmetimit nuk janë identifikuar habitate kritike dhe se asnjë nga ekosistemet e analizuar nuk plotëson kriteret për ekosisteme shumë të kërcënuara, unike, ose zona të lidhura me procese të rëndësishme evolucionare.

Megjithatë, disa habitate dhe specie janë identifikuar si Karakteristika Prioritare të Biodiversitetit, për shkak të rëndësisë së tyre për ruajtjen e natyrës. Këto përfshijnë kënetat mesdhetare me ujë të kripur, livadhet mesdhetare të kripura, kallamishtet dhe kanalet e kullimit, si dhe disa lloje shpendësh të lidhur me ligatinat dhe habitatet e hapura. Megjithëse këto elemente kanë rëndësi në nivel kombëtar ose rajonal, të dhënat e disponueshme tregojnë se ato nuk arrijnë pragjet sasiore të kërkuara për t'u klasifikuar si Habitat Kritik sipas standardeve të IFC PS6 dhe BERZH KMS/ESR 6.

Disa specie me interes për ruajtjen e biodiversitetit, si bretkosa shqiptare e ujit, karabullaku i vogël, ibis-i me shkëlqim dhe disa lloje shpendësh të përfshirë në Aneksin I të Direktivës së BE-së për Shpendët, janë regjistruar në zonën më të gjerë të studimit. Megjithatë, popullatat e tyre brenda zonës së analizës nuk konsiderohen me rëndësi globale dhe për këtë arsye nuk përmbushin kriteret për klasifikimin si Habitat Kritik. Në përgjithësi, megjithëse zona e projektit përmban habitate dhe specie me vlerë ekologjike, ato klasifikohen si Karakteristika Prioritare të Biodiversitetit dhe jo si Habitat Kritik. Për këtë arsye, zbatimi i projektit do të fokusohet në aplikimin e masave të përshtatshme të zbutjes dhe menaxhimit për të arritur mos humbje neto të biodiversitetit dhe për të shmangur ose minimizuar ndikimet mbi habitatet dhe speciet e ndjeshme.

6.3. Mjedisi Social Ekonomik

6.3.1. Popullsia dhe Vendbanimet

Projekti ndodhet brenda kufijve administrativë të Bashkisë së Durrësit. Sipas Cens-it të Popullsisë dhe Banesave të vitit 2023, të kryer nga INSTAT, Bashkia e Durrësit ka një popullsi totale prej 150,859 banorësh, të cilët jetojnë në rreth 48,413 familje dhe 46,812 banesa të banuara.

Shumica e popullsisë është e përqendruar në qytetin/Njësinë Administrative të Durrësit, e cila përfshin 101,421 banorë. Pjesa tjetër e popullsisë është e shpërndarë në njësitë administrative përreth, përfshirë Rrashbullin (20,071 banorë), Sukthin (13,395 banorë), Katundin e Ri (7,524 banorë), Manzën (4,765 banorë) dhe Ishmin (3,683 banorë)¹.

Rreth 67.2 për qind e popullsisë së bashkisë jeton në qytetin e Durrësit, ndërsa 32.8 për qind e mbetur është e shpërndarë në njësitë administrative përreth, si Rrashbull, Sukth, Katund i Ri, Manzë dhe Ishëm. Kjo tregon një përqendrim të fortë të popullsisë në zonën urbane të Durrësit, ku rreth dy të tretat e popullsisë së bashkisë jetojnë në qendrën urbane, ndërsa pjesa tjetër banon në zona gjysmë urbane dhe rurale përreth.

Zona e Zhvillimit të Projektit ndodhet brenda Njësisë Administrative Nr. 4 të qytetit të Durrësit, e cila është një nga nën njësitë më të populluara të qytetit dhe ndodhet në një zonë kalimtare midis zonave urbane dhe rurale, e karakterizuar nga densitet relativisht i ulët i popullsisë dhe zhvillim i kufizuar rezidencial. Vendbanimet më të afërta përfshijnë fshatrat Adriatik (Njësia Administrative Katund i Ri), Vrinas/Shënavlash (Njësia Administrative Rrashbull) dhe Spitallë (Njësia Administrative Nr. 4 e qytetit të Durrësit). Këto komunitete ndodhen rreth 100 deri në 600 metra nga zona e projektit.)

6.3.2. Përdorimi i Tokës dhe Aktivitetet Ekonomike

Përdorimi i tokës brenda Zonës së Zhvillimit të Projektit përbëhet kryesisht nga toka të papërdorura ose me produktivitet të ulët, të cilat më parë janë përdorur për bujqësi. Për shkak të kripshmërisë së tokës dhe mungesës së një sistemi funksional ujitjeje, produktiviteti bujqësor është i kufizuar. Si rezultat, shumica e aktiviteteve bujqësore zhvillohen disa kilometra larg zonës së projektit.

Në vendbanimet përreth, ekonomia lokale karakterizohet nga një kombinim i blegtorisë, bujqësisë në shkallë të vogël, punësimit në sektorin publik dhe aktiviteteve industriale.

Zona më e gjerë e Porto Romanos dhe Spitallës është zhvilluar gradualisht në një zonë industriale dhe ekonomike, duke pritur biznese që lidhen me materialet e ndërtimit, prodhimin, logjistikën dhe aktivitetet e import-eksportit. Afërsia me Portin e Durrësit dhe rrjetin kombëtar të transportit ka mbështetur këtë zhvillim ekonomik.

Dërgesat financiare nga anëtarët e familjeve që punojnë jashtë vendit përbëjnë gjithashtu një burim të rëndësishëm të të ardhurave për familjet në komunitetet përreth.

Parku fotovoltaik do të ndërtohet kryesisht në tokë në pronësi shtetërore. Brenda zonës së projektit është identifikuar një përdorues informal i tokës dhe situata do të trajtohet përmes procedurave të përshtatshme të projektit, në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe standardet ndërkombëtare.

6.3.3. Infrastruktura

Zona e projektit përfiton nga një akses relativisht i mirë në infrastrukturë dhe shërbime publike për shkak të afërsisë me qytetin e Durrësit dhe zonën industriale të Porto Romanos.

Rrjeti rrugor siguron lidhje me rrugët kombëtare dhe zonën e portit, duke lehtësuar aksesin për aktivitetet industriale dhe transportin. Aktualisht, zona është duke kaluar nëpër përmirësime infrastrukturore, përfshirë rehabilitimin e rrugëve kryesore dhe zhvillimin e korridoreve të reja të transportit.

¹ Burimi: INSTAT, Regjistrimi i Popullsisë dhe Banesave 2023.

Shërbimet publike dhe infrastruktura bazë janë përgjithësisht të disponueshme në komunitetet përreth. Furnizimi me ujë të pijshëm realizohet përmes sistemit rajonal të shpërndarjes së ujit, ndërsa infrastruktura elektrike është e zhvilluar mirë për shkak të pranisë së objekteve industriale dhe nënstacionit elektrik pranë zonës.

Objektet arsimore përfshijnë disa shkolla fillore, si dhe Universitetin “Aleksandër Moisiu” të Durrësit dhe kampusin e ri universitar, të vendosur rreth 700 metra nga zona e projektit. Shërbimet bazë shëndetësore ofrohen përmes qendrave shëndetësore lokale, ndërsa shërbimet më të specializuara janë të disponueshme në qytetin e Durrësit.

Megjithëse zona përmban kanale kullimi, rajoni më i gjerë ndikohet herë pas here nga përmytje sezonale, kryesisht për shkak të mirëmbajtjes së kufizuar të sistemit të kullimit..

6.3.4. Trashëgimia Kulturore

Durrësi është një nga qytetet më të vjetra në Shqipëri dhe ka një trashëgimi të pasur historike dhe kulturore që daton që nga periudhat ilire dhe romake. Në rajonin më të gjerë ndodhen disa site arkeologjike dhe elemente historike.

Trashëgimia kulturore e identifikuar në zonën më të gjerë përfshin mbetje arkeologjike si varreza të lashta, gjurmë të infrastrukturës romake dhe struktura historike fortifikuese pranë Porto Romanos. Megjithatë, këto site ndodhen në një distancë nga Zona e Zhvillimit të Projektit.

Studimet bazë dhe vlerësimet arkeologjike të kryera në kuadër të VNMS nuk kanë identifikuar mbetje arkeologjike apo elemente të trashëgimisë kulturore brenda gjurmës së projektit ose përgjatë korridorit të linjës së transmetimit.

Megjithatë, duke pasur parasysh rëndësinë historike të rajonit më të gjerë të Durrësit, gjatë fazës së ndërtimit do të zbatohet një procedurë për gjetje të rastësishme. Kjo procedurë siguron që çdo artefakt arkeologjik ose mbetje e zbuluar gjatë punimeve të raportohen dhe të menaxhohen në mënyrë të duhur në koordinim me autoritetet përkatëse të trashëgimisë kulturore.

7. Përfitimet Mjedisore dhe Sociale të Projektit

Projekti i propozuar fotovoltaiik (FV) do të sjellë disa përfitime mjedisore, sociale dhe ekonomike si në nivel kombëtar ashtu edhe në nivel lokal. Duke prodhuar energji elektrike nga burime të rinovueshme, projekti do të kontribuojë në tranzicionin energjetik të Shqipërisë, në reduktimin e emetimeve të gazeve serrë dhe në mbështetjen e zhvillimit ekonomik të qëndrueshëm në rajon.

7.1. Prodhimi i Energjisë Elektrike nga Burime të Rinovueshme

Projekti do të prodhojë energji elektrike nga energjia diellore duke përdorur teknologjinë fotovoltaike. Energjia diellore është një burim i rinovueshëm që nuk varet nga lëndët djegëse fosile dhe prodhon energji elektrike pa emetime të drejtpërdrejta gjatë operimit.

Instalimi i një Parku fotovoltaiik në shkallë të gjerë do të rrisë pjesën e energjisë së rinovueshme në përzierjen energjetike të Shqipërisë dhe do të kontribuojë në përpjekjet e vendit për zhvillimin e energjisë së pastër dhe të qëndrueshme. Energjia diellore ofron gjithashtu një burim të qëndrueshëm energjie gjatë periudhave kur prodhimi nga hidrocentralet mund të ulet për shkak të reshjeve të pakta.

Duke shfrytëzuar potencialin e energjisë diellore, projekti do të kontribuojë në një sistem energjetik kombëtar më të qëndrueshëm dhe më rezistent.

7.2. Reduktimi i Emetimeve të Gazrave Serrë

Energjia elektrike e prodhuar nga Parku FV do të zëvendësojë energjinë që përndryshe do të prodhohej nga burime të bazuara në lëndë djegëse fosile brenda sistemit energjetik rajonal. Si rezultat, projekti do të kontribuojë në reduktimin e emetimeve të gazeve serrë të lidhura me prodhimin e energjisë elektrike.

Reduktimi i emetimeve të dioksidit të karbonit (CO₂) do të mbështesë angazhimet e Shqipërisë në kuadër të marrëveshjeve ndërkombëtare për klimën dhe politikave kombëtare për zbutjen e ndryshimeve klimatike.

Duke prodhuar energji të pastër gjatë gjithë jetës operationale të projektit, ai do të kontribuojë në uljen e intensitetit të karbonit në sektorin e energjisë dhe në përpjekjet globale për adresimin e ndryshimeve klimatike.

7.3. Kontributi në Diversifikimin e Energjisë në Shqipëri

Sistemi energjetik i Shqipërisë aktualisht varet në masë të madhe nga prodhimi i energjisë nga hidrocentralet, të cilat përbëjnë pjesën më të madhe të prodhimit vendas të energjisë elektrike. Megjithatë hidroenergjia është një burim i rinovueshëm, prodhimi i energjisë mund të ndryshojë ndjeshëm në varësi të reshjeve vjetore dhe kushteve hidrologjike.

Zhvillimi i projekteve të energjisë diellore do të ndihmojë në diversifikimin e burimeve të energjisë dhe në reduktimin e varësisë nga një burim i vetëm energjie. Rritja e pjesës së energjisë diellore do të përmirësojë stabilitetin dhe qëndrueshmërinë e furnizimit me energji elektrike, veçanërisht gjatë periudhave të thata kur prodhimi nga hidrocentralet mund të ulet.

Në këtë mënyrë, projekti mbështet strategjitë kombëtare që synojnë zgjerimin e burimeve të energjisë së rinovueshme dhe forcimin e sigurisë energjetike në afatgjatë.

7.4. Mundësitë e Punësimit

Projekti pritet të krijojë mundësi punësimi gjatë fazës së ndërtimit dhe gjatë fazës së operimit.

Gjatë fazës së ndërtimit do të nevojiten rreth 200 punonjës, përfshirë inxhinierë, specialistë teknikë dhe punëtorë të kualifikuar dhe të pakualifikuar. Aty ku është e mundur, projekti synon të punësojë punonjës nga komunitetet përreth, duke ofruar punësim afatshkurtër dhe mundësi për kontraktorët dhe ofruesit lokalë të shërbimeve. Punonjësit pritet të akomodohen në qytetet përreth, duke përdorur hotele ekzistuese, bujtina dhe banesa me qira, çka mund të gjenerojë gjithashtu përfitime ekonomike indirekte për bizneset lokale.

Duke qenë se punonjësit do të strehohen brenda komuniteteve lokale dhe jo në kampe të dedikuara, pritet një nivel i caktuar ndërveprimi me publikun. Kjo përfshin përdorimin e shërbimeve lokale, si akomodimi, ushqimi, transporti dhe tregtia me pakicë. Ndërsa kjo mund të kontribuojë pozitivisht në ekonominë lokale, mund të krijojë gjithashtu presione të mundshme mbi shërbimet vendore dhe dinamikat e komunitetit. Masa të përshtatshme menaxhimi dhe zbutjeje do të zbatohen në kuadër të kornizës së menaxhimit mjedisor dhe social të Projektit, për të siguruar që këto ndërveprime të zhvillohen në mënyrë të respektueshme dhe të kontrolluar.

Gjatë fazës së operimit do të kërkohet një numër më i vogël punonjësish për operimin, mirëmbajtjen dhe sigurinë e Parkut. Këto pozicione do të ofrojnë mundësi punësimi afatgjatë në role teknike dhe operationale duke kontribuar në përfitime ekonomike të qëndrueshme lokale.

7.5. Zhvillimi Ekonomik Lokal

Përveç punësimit të drejtpërdrejtë, projekti pritet të gjenerojë përfitime ekonomike indirekte për zonën lokale. Bizneset lokale mund të përfitojnë nga rritja e kërkesës për shërbime si transporti, akomodimi, shërbimet ushqimore dhe furnizimi me materiale gjatë fazës së ndërtimit.

Prania e projektit mund të kontribuojë gjithashtu në zhvillimin më të gjerë ekonomik të zonës duke mbështetur përmirësimet infrastrukturore dhe duke forcuar furnizimin lokal me energji.

Në përgjithësi, projekti përfaqëson një investim në infrastrukturën e energjisë së rinovueshme që mbështet zhvillimin ekonomik të qëndrueshëm, promovon prodhimin e energjisë së pastër dhe kontribuon në objektivat afatgjata mjedisore dhe energjetike të Shqipërisë.

8. Ndikimet e Mundshme Mjedisore dhe Sociale

Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis dhe Aspektet Sociale (VNMS) analizon ndikimet e mundshme që lidhen me ndërtimin, operimin dhe çmontimin e ardhshëm të Parkut fotovoltaik (FV) dhe linjës së transmetimit përkatëse. Vlerësimi identifikon rreziqet e mundshme për receptorët mjedisorë dhe socialë dhe propozon masa për të shmangur, minimizuar ose menaxhuar këto ndikime në përputhje me Politikën Mjedisore dhe Sociale të BERZH dhe legjislacionin shqiptar.

8.1. Faza e Ndërtimit

Gjatë fazës së ndërtimit mund të ndodhin ndikime të përkohshme mjedisore dhe sociale për shkak të punimeve në terren, instalimit të paneleve diellore, ndërtimit të rrugëve të aksesit dhe infrastrukturës elektrike, si dhe rritjes së lëvizjes së punonjësve dhe pajisjeve. Këto ndikime pritet të jenë të lokalizuara dhe të përkohshme.

8.1.1. Pluhuri dhe Cilësia e Ajrit

Aktivitetet e ndërtimit si punimet në tokë, lëvizja e automjeteve dhe transporti i materialeve mund të gjenerojnë pluhur dhe të ndikojnë përkohësisht në cilësinë e ajrit lokal. Pluhuri mund të shfaqet veçanërisht gjatë periudhave të thata dhe me erë.

Masat zbutëse do të përfshijnë lagjen e rregullt të sipërfaqeve të ekspozuara, mbulimin e materialeve gjatë transportit dhe mirëmbajtjen e pajisjeve të ndërtimit në gjendje të mirë pune. Me zbatimin e këtyre masave, ndikimet në cilësinë e ajrit pritet të jenë të vogla dhe të përkohshme.

8.1.2. Zhurma

Zhurma do të gjenerohet nga makineritë e ndërtimit, funksionimi i pajisjeve dhe lëvizja e automjeteve. Këto aktivitete mund të rrisin përkohësisht nivelet e zhurmës në zonën e projektit.

Punimet e ndërtimit do të kufizohen, sa të jetë e mundur, gjatë orëve të ditës dhe pajisjet do të mirëmbahen në mënyrë të rregullt për të minimizuar emetimet e zhurmës. Duke pasur parasysh distancën nga zonat kryesore të banuara, ndikimet nga zhurma pritet të jenë të vogla dhe të përkohshme.

8.1.3. Ndërrhyrja në Tokë

Përgatitja e terrenit, gërmimet dhe instalimi i themeleve për strukturat mbajtëse dhe shtyllat e linjës së transmetimit mund të shkaktojnë shqetësim të tokës dhe erozion të mundshëm.

Masat për menaxhimin e tokës do të përfshijnë kufizimin e punimeve në zonat e përcaktuara, zbatimin e masave kundër erozionit dhe rehabilitimin e zonave të prekura pas përfundimit të ndërtimit. Shtresa e sipërme e tokës do të ruhet dhe do të ripërdoret gjatë rehabilitimit të zonës.

8.1.4. Menaxhimi i Ujit

Punimet e ndërtimit mund të ndikojnë përkohësisht në kanalet e kullimit ose në rrjedhën e ujërave sipërfaqësore, veçanërisht gjatë gërmimeve dhe hapjes së kanaleve për kabllot.

Do të zbatohen masa për ruajtjen e rrjedhës natyrore të ujit dhe për të parandaluar transportimin e sedimenteve në kanalet pranë zonës. Sisteme për kontrollin e sedimenteve, si gardhe për sedimentet dhe kurthe për sedimentet, do të përdoren sipas nevojës.

8.1.5. Gjenerimi i Mbetjeve

Aktivitetet e ndërtimit do të gjenerojnë lloje të ndryshme mbetjesh, përfshirë materiale ambalazhi, mbetje ndërtimi dhe mbetje të zakonshme nga punonjësit.

Të gjitha mbetjet do të menaxhohen në përputhje me rregulloret kombëtare dhe Planin e Menaxhimit Mjedisor dhe Social të projektit. Mbetjet do të ndahen sipas llojit, do të ruhen në mënyrë të përshtatshme dhe do të transportohen në impiante të licencuara për trajtimin e mbetjeve.

8.1.6. Ndikimi në Biodiversitet

Gjatë ndërtimit mund të ndodhë shqetësim i përkohshëm i habitateve dhe faunës për shkak të pastrimit të vegjetacionit, zhurmës dhe pranisë së njerëzve. Disa habitate brenda zonës së projektit përfshijnë kanale kullimi, vegjetacion ruderal dhe toka bujqësore me produktivitet të ulët.

Projekti pritet të ndikojë kryesisht në habitatet ligatinore të ultësirës dhe habitatet gjysmë-natyrore brenda zonës së projektit. Habitatet më të prekura janë:

- Livadhet e kripura mesdhetare (1410), të cilat përbëjnë pjesën më të madhe të zonës;
- Kënetat e kripura (1310), të vendosura përgjatë kanaleve kulluese;
- Kallamishtet dhe kanalet kulluese (72A0), që mbështesin biodiversitetin ujqor dhe gjysmë-ujqor.

Këto habitate do të pastrohen pjesërisht ose do të përfshijnë shqetësime gjatë fazës së ndërtimit, duke rezultuar në humbje të habitatit, fragmentim dhe degradim të përkohshëm. Ndikime shtesë indirekte mund të ketë tek habitatet pranë, përfshirë stepat e kripura mesdhetare (1510), të cilat konsiderohen habitat prioritar, por ndodhen jashtë gjurmës së projektit.

Në aspektin e florës, nuk janë regjistruar specie bimore endemike apo të kërcënuara globalisht brenda zonës së projektit. Megjithatë, disa specie me interes konservimi në nivel kombëtar gjenden në zonën përreth, përfshirë *Tamarix hampeana*, *Hypericum perforatum*, *Pinus pinea* dhe *Juniperus oxycedrus*, të cilat mund të ndikohen në mënyrë indirekte.

Fauna që mund të shqetësohet përfshin:

- Amfibët, si *Pelophylax shqipericus* (bretkosa shqiptare e ujit), *Hyla arborea* dhe *Bufo viridis*;
- Zvarranikët, përfshirë *Emys orbicularis* (breshka evropiane e ujit), *Mauremys rivulata* dhe gjarpërinjtë e ujit (*Natrix* spp.);
- Gjitarët, kryesisht specie të zakonshme si dhelpra e kuqe (*Vulpes vulpes*);
- Lakuriqët e natës, veçanërisht specie të gjinisë *Pipistrellus* që e përdorin zonën për ushqim;
- Shpendët, përfshirë specie që folezojnë në tokë dhe në ligatinë, si dhe shpendët migratorë që përdorin lagunat dhe sistemet kulluese përreth.

Ndikimet e mundshme përfshijnë shqetësim, zhvendosje të përkohshme dhe rrezik të kufizuar humbje gjatë ndërtimit, veçanërisht për specie me lëvizshmëri të ulët si amfibët dhe zvarranikët, si dhe për shpendët gjatë periudhës së folezimit.

Në përgjithësi, ndikimet janë kryesisht afatshkurtra dhe të lokalizuara gjatë fazës së ndërtimit, dhe me zbatimin e masave zbutëse, ndikimet e mbetura pritet të jenë të vogla.

Masat zbutëse do të përfshijnë kufizimin e pastrimit të vegjetacionit vetëm në zonat e nevojshme, ruajtjen e zonave mbrojtëse rreth kanaleve të kullimit dhe zbatimin e një Plani të Menaxhimit të Biodiversitetit për mbrojtjen e specieve dhe habitateve të ndjeshme.

8.1.7. Ndikimet nga Trafiku

Transporti i materialeve të ndërtimit, pajisjeve dhe punonjësve do të rrisë trafikun në rrugët lokale të aksesit.

Do të zbatohen masa për menaxhimin e trafikut për të siguruar lëvizjen e sigurt të automjeteve dhe për të minimizuar shqetësimet për komunitetet lokale. Këto masa përfshijnë përcaktimin e rrugëve të transportit, kufizimet e shpejtësisë dhe koordinimin me autoritetet lokale.

8.1.8. Shëndeti dhe Siguria e Komunitetit

Aktivitetet e ndërtimit mund të paraqesin rreziqe të përkohshme për komunitetet pranë zonës, duke përfshirë rritjen e trafikut, pluhurin dhe rreziqet e mundshme që lidhen me punimet e ndërtimit.

Projekti do të zbatojë procedura për shëndetin dhe sigurinë, përfshirë sigurimin e kantierit, vendosjen e sinjalistikës dhe kufizimin e aksesit në zonat e ndërtimit. Nëse është e nevojshme, do të ndërmerren edhe masa për informimin e komunitetit.

8.2. Faza e Operimit

Pas fillimit të operimit, Parku fotovoltaiik do të prodhojë energji të rinovueshme me ndërhyrje minimale në mjedis. Shumica e ndikimeve gjatë kësaj faze pritet të jenë të kufizuara dhe të menaxhueshme.

8.2.1. Zhurma nga Pajisjet Elektrike

Nivele të ulëta zhurme mund të gjenerohen nga pajisjet elektrike si transformatorët dhe inverterat. Këto instalime do të vendosen brenda zonës së projektit dhe do të projektohen në përputhje me standardet e zbatueshme për zhurmën.

Duke marrë parasysh distancën nga zonat e banuara, ndikimet nga zhurma gjatë operimit pritet të jenë shumë të ulëta.

8.2.2. Ndikimi në Peizazh dhe Pamje

Panelet diellore dhe infrastruktura përkatëse do të ndryshojnë pamjen vizuale të zonës së projektit. Megjithatë, zona ndodhet në një peizazh të dominuar kryesisht nga infrastruktura dhe aktivitetet industriale, gjë që redukton ndjeshmërinë e receptorëve vizualë.

Për këtë arsye, ndikimet në peizazh dhe pamje pritet të jenë të vogla.

8.2.3. Menaxhimi i Mbetjeve

Gjatë fazës së operimit, gjenerimi i mbetjeve do të jetë i kufizuar dhe do të përfshijë kryesisht materiale mirëmbajtjeje, ambalazhe dhe sasi të vogla komponentësh elektrikë.

Mbetjet do të menaxhohen përmes ruajtjes së duhur, ndarjes sipas llojit dhe asgjësimit në përputhje me rregulloret kombëtare për menaxhimin e mbetjeve.

8.2.4. Ndërveprimi me Biodiversitetin

Prania e paneleve diellore, rrethimit dhe infrastrukturës elektrike mund të ndërveprojë me faunën lokale. Çështjet e mundshme përfshijnë ndryshimin e habitateve dhe rrezikun e përplasjes së shpendëve me linjat e transmetimit.

Masat zbutëse përfshijnë projektimin e rrethimeve miqësore për faunën, instalimin e pajisjeve paralajmëruese për shpendët në linjat ajrore të transmetimit dhe monitorimin e biodiversitetit në kuadër të Planit të Menaxhimit të Biodiversitetit.

8.3. Faza e Çmontimit

Gjatë fazës së çmontimit, e gjithë infrastruktura e Projektit, përfshirë panelet fotovoltaike, strukturat mbajtëse, kabllot dhe objektet shoqëruese, do të çmontohet dhe do të hiqen nga zona. Ndikimet mjedisore gjatë kësaj faze pritet të jenë të përkohshme, të lokalizuara dhe përgjithësisht më të ulëta krahasuar me fazën e ndërtimit.

Ndikimet kryesore të mundshme përfshijnë:

- Gjenerimin e mbetjeve, veçanërisht nga panelet diellore të çmontuara, metalet, kabllot dhe materiale të tjera. Nëse nuk menaxhohen siç duhet, këto mund të krijojnë rrezik ndotjeje;
- Shqetësimin e tokës, si pasojë e heqjes së themeleve dhe infrastrukturës nëntokësore, që mund të shkaktojë erozion të përkohshëm ose ngjeshje të tokës;
- Emetime pluhuri dhe zhurme nga aktivitetet e çmontimit, përdorimi i makinerive dhe transporti i materialeve;
- Rreziqe të vogla për burimet ujore, si rrjedhja e sedimenteve gjatë punimeve të zhvendosjes, megjithëse priten të jenë të kufizuara;
- Shqetësim i biodiversitetit lokal, për shkak të aktivitetit të përkohshëm njerëzor dhe lëvizjes së pajisjeve;
- Ulje e përkohshme e punësimit, pasi vendet e punës të lidhura me fazën e operimit do të ndërpriten, duke ndikuar potencialisht tek punonjësit lokalë;
- Rritje e përkohshme e trafikut dhe shqetësimeve për komunitetet lokale, për shkak të transportit të materialeve dhe pajisjeve të çmontuara;
- Rreziqe për shëndetin dhe sigurinë në punë për punonjësit gjatë aktiviteteve të çmontimit, nëse nuk menaxhohen në mënyrë të duhur.

Këto ndikime do të menaxhohen përmes zbatimit të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve dhe Materialeve të Rrezikshme, si dhe masave të tjera të menaxhimit mjedisor dhe social, përfshirë ndarjen e mbetjeve sipas kodeve përkatëse, riciklimin e materialeve (përfshirë panelet diellore), rehabilitimin e zonës, menaxhimin e trafikut dhe procedurat për shëndetin dhe sigurinë në punë.

Pas përfundimit të çmontimit, zona do të rehabilitohet, duke mundësuar rigjenerimin e vegjetacionit natyror. Me zbatimin e këtyre masave, ndikimi i përgjithshëm mjedisor dhe social i fazës së çmontimit pritet të jetë i vogël dhe afatshkurtër.

8.4. Ndikimet Kumulative

Ndikimet kumulative ndodhin kur efektet e projektit kombinohen me efektet e zhvillimeve të tjera ekzistuese ose të planifikuara në zonën përreth.

Projekti ndodhet në një zonë me zhvillim të shpejtë pranë Porto Romanos dhe Durrësit, ku disa projekte infrastrukturore dhe industriale janë planifikuar ose janë në zhvillim. Këto përfshijnë:

- Zhvillimin e projektit për zhvendosjen e Portit të Durrësit në Porto Romano.
- Rehabilitimin dhe zgjerimin e impiantit të trajtimit të ujërave të ndotura në Spitallë.
- Zhvillimin e Eco Park Durrës.
- Zhvillimet urbane dhe aktivitetet e rindërtimit pas tërmetit të vitit 2019.
- Zhvillime të ndryshme industriale dhe logjistike në zonën ekonomike përreth.

Megjithëse këto zhvillime mund të kontribuojnë së bashku në presione mjedisore si fragmentimi i habitateve, rritja e trafikut dhe ndryshimet në peizazh, sipërfaqja relativisht e kufizuar e projektit FV dhe zbatimi i masave zbutëse bëjnë që kontributi i projektit në ndikimet kumulative të pritet të jetë i vogël.

9. Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) dhe Programi i Monitorimit

9.1. Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS)

Një Plan i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) është përgatitur si pjesë e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe Aspektet Sociale (VNMS), me qëllim që ndikimet e mundshme mjedisore dhe sociale të projektit të menaxhohen në mënyrë të duhur gjatë gjithë ciklit të jetës së projektit.

PMMS ofron një kuadër për zbatimin e masave zbutëse të identifikuara gjatë VNMS dhe siguron që aktivitetet e projektit të realizohen në përputhje me:

- Legjislacionin mjedisor dhe social të Shqipërisë.
- Politikën Mjedisore dhe Sociale të BERZH (tetor 2024) dhe kërkesat përkatëse mjedisore dhe sociale.
- Praktikrat e mira ndërkombëtare të industrisë.

PMMS përkthen gjetjet e VNMS në veprime praktike që do të zbatohen gjatë projektimit, ndërtimit, operimit dhe çmontimit të Parkut fotovoltaiik dhe linjës së transmetimit përkatëse.

PMMS përcakton:

- Masat zbutëse për të shmangur ose reduktuar ndikimet.
- Kërkesat për monitorimin mjedisor dhe social.
- Përgjegjësitë institucionale për zbatimin.
- Procedurat e raportimit dhe mbikëqyrjes.

PMMS do të zbatohet nga zhvilluesi i projektit dhe kontraktorët e tij, të cilët do të jenë të detyruar të respektojnë të gjitha detyrimet mjedisore dhe sociale të përcaktuara në këtë plan.

Për të siguruar zbatim efektiv, PMMS do të integrohet në Sistemin e Menaxhimit Mjedisor dhe Social të projektit dhe në kërkesat kontraktuale për kontraktorët.

9.2. Planet e Menaxhimit

Për të siguruar që projekti të zbatohet në mënyrë të përgjegjshme dhe në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe standardet ndërkombëtare, zhvilluesi i projektit dhe kontraktori EPC do të përgatisin dhe zbatojnë një sërë planesh menaxhimi mjedisor dhe social.

9.2.1. Planet e Përgatitura nga Zhvilluesi i Projektit

Zhvilluesi i projektit do të vendosë disa kuadro kryesore menaxhimi për zbatimin e përgjithshëm të projektit:

- Kodi i Sjelljes: Do të zbatohet për të gjithë stafin e projektit dhe kontraktorët, në përputhje me politikat etike të Voltalia. Ai përcakton standarde të qarta për sjelljen profesionale, respektimin e ligjeve dhe rregulloreve, si dhe sjelljen e përgjegjshme ndaj punonjësve, komuniteteve dhe mjedisit.
- Menaxhimi i Kontraktorëve dhe Furnitorëve: kontraktorët do të menaxhohen përmes detyrimeve kontraktuale të qarta, roleve dhe përgjegjësi të përcaktuara dhe monitorimit të rregullt të performancës. Ata do të jenë të detyruar të respektojnë kërkesat mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë, si dhe të trashëgimisë kulturore.
- Plani i Angazhimit të Palëve të Interesuara: Ky plan do të udhëheqë komunikimin me komunitetet lokale, autoritetet dhe palët e tjera të interesuara gjatë gjithë jetës së projektit. Ai siguron transparencë, konsultime të rregullta dhe akses në informacion. Gjithashtu do të funksionojë një mekanizëm për paraqitjen e ankesave nga komuniteti.

- **Plani i Kompensimit:** Ky plan trajton ndikimet e mundshme që lidhen me përdorimin e tokës, kufizimet e aksesit ose dëmtimin e aseteve. Ai synon të minimizojë nevojën për marrje toke dhe të sigurojë kompensim të drejtë në përputhje me legjislacionin shqiptar dhe standardet ndërkombëtare.

9.2.2. Planet e Përgatitura nga Kontraktori EPC

Para fillimit të ndërtimit, kontraktori EPC (përgjegjës për projektimin, prokurimin dhe ndërtimin e projektit), do të përgatisë dhe zbatojë disa plane të detajuara për menaxhimin e ndikimeve gjatë ndërtimit:

- **Plani i Rekrutimit dhe Menaxhimit të Punës:** Ky plan do të përcaktojë nevojat për fuqi punëtore dhe procedurat e rekrutimit. Përparësi do t'u jepet punonjësve lokalë, veçanërisht për pozicionet e pakualifikuara, me qëllim rritjen e përfitimeve ekonomike për komunitetet pranë zonës së projektit. Gjithashtu do të krijohet një mekanizëm ankese për punonjësit.
- **Strategjia e Akomodimit të Punonjësve:** Akomodimi për punonjësit që nuk janë nga zona do të organizohet në përputhje me standardet ndërkombëtare, për të siguruar kushte të përshtatshme jetese dhe për të minimizuar ndikimet e mundshme mbi komunitetet përreth.
- **Plani i Menaxhimit të Biodiversitetit:** Do të zbatohen masa për mbrojtjen e habitateve dhe specieve të identifikuara në VNMS, përfshirë programe monitorimi dhe restaurimin e habitateve kur është e nevojshme.
- **Plani i Menaxhimit të Specieve Pushtuese/Invazive:** Do të vendosen procedura për të parandaluar hyrjen dhe përhapjen e specieve bimore invazive brenda zonës së projektit.
- **Plani i Menaxhimit të Mbetjeve dhe Materialeve të Rrezikshme:** Ky plan do të sigurojë trajtimin e duhur të mbetjeve, magazinimin, riciklimin dhe asgjësimin e tyre, në përputhje me hierarkinë e menaxhimit të mbetjeve: reduktim, ripërdorim dhe riciklim.
- **Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social gjatë Ndërtimit:** Ky plan gjithëpërfshirës do të udhëheqë menaxhimin e ndikimeve mjedisore dhe sociale gjatë ndërtimit, duke përfshirë cilësinë e ajrit, mbrojtjen e ujërave, zhurmën, menaxhimin e mbetjeve, mbrojtjen e biodiversitetit dhe shëndetin e sigurinë e komunitetit.
- **Plani i Menaxhimit të Trafikut gjatë Ndërtimit:** Do të zbatohen masa për menaxhimin e sigurt të trafikut të ndërtimit, minimizimin e ndërprerjeve në rrugët lokale dhe informimin e komuniteteve për aktivitetet që lidhen me trafikun.
- **Plani i Reagimit ndaj Emergjencave:** Do të vendosen procedura për t'iu përgjigjur në mënyrë efektive situatave të mundshme emergjente, si aksidente, zjarre, derdhje të substancave ose ngjarje natyrore.
- **Procedura për Gjetje të Rastësishme:** Një procedurë formale do të sigurojë që çdo zbulim i papritur arkeologjik ose i trashëgimisë kulturore gjatë punimeve të mbrohet dhe të raportohet tek autoritetet përkatëse.
- **Plani i Menaxhimit të Sigurisë:** Do të zbatohen masa sigurie për të mbrojtur punonjësit dhe asetet e projektit, duke respektuar të drejtat e njeriut dhe duke siguruar ndërveprim të përshtatshëm me komunitetet lokale.

9.3. Masat Kryesore të Zbutjes

9.3.1. Masat Kryesore gjatë Ndërtimit

Për të minimizuar ndikimet mjedisore dhe sociale gjatë ndërtimit dhe çmontimit, projekti do të zbatojë masat kryesore në vijim përmes Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social dhe Planit të Menaxhimit gjatë Ndërtimit.

Cilësia e Ajrit

- Kontrolli i pluhurit përmes spërkatjes me ujë të rrugëve dhe zonave të ndërtimit.
- Kufizimi i shpejtësisë së automjeteve në rrugë të pashtuara.
- Mbulimi i kamionëve që transportojnë materiale.
- Mirëmbajtja e rregullt e makinerive.
- Ndalimi i djegies së materialeve në kantier.
- Pajisja e punonjësve me mjete mbrojtëse personale.

Mbrojtja e Tokës

- Ruajtja e shtresës së sipërme të tokës për rehabilitim.
- Kufizimi i ndërhyrjeve vetëm në zonat e nevojshme.
- Magazinimi i materialeve të gërmimit larg trupave ujqorë.
- Parandalimi i derdhjeve të karburanteve dhe kimikateve.
- Ripërdorimi i materialeve të gërmuara për rehabilitim.

Burimet Ujqore

- Ruajtja e kanaleve të kullimit dhe rrjedhës natyrore të ujqit.
- Masa për kontrollin e erozionit dhe sedimenteve.
- Shmangia e gërmimeve gjatë reshjeve të mëdha.
- Mirëmbajtja e automjeteve për të parandaluar rrjedhje.
- Stabilizimi i sipërfaqeve të ekspozuara të tokës.

Peizazhi dhe Pamja

- Kufizimi i pastrimit të vegjetacionit në minimum.
- Përdorimi i rrugëve ekzistuese të aksesit.
- Mbajtja e kantierit të organizuar dhe të pastër.
- Rehabilitimi progresiv i zonave të prekura.

Zhurma dhe Dridhjet

- Kufizimi i punimeve gjatë orëve të ditës.
- Mirëmbajtja e pajisjeve për të ulur zhurmën.
- Vendosja e barrierave të përkohshme të zhurmës kur është e nevojshme.
- Pajisje mbrojtëse për punonjësit.

Trafiku dhe Transporti

- Zbatimi i Planit të Menaxhimit të Trafikut.
- Informimi i komuniteteve për trafikun e ndërtimit.
- Planifikimi i lëvizjes së mjeteve të rënda jashtë orareve të ngarkuara.
- Trajnimi i shoferëve për drejtim të sigurt.

Menaxhimi i Mbetjeve

- Zbatimi i Planit të Menaxhimit të Mbetjeve.

- Ndarja dhe riciklimi i mbetjeve kur është e mundur.
- Ruajtja e sigurt e materialeve të rrezikshme.
- Menaxhimi i duhur i ujërave të ndotura dhe mbetjeve sanitare.

Biodiversiteti dhe Habitatet

- Zbatimi i Planit të Menaxhimit të Biodiversitetit, për të mbrojtur habitatet dhe gjallesat, i cili përfshin masa specifike zbutëse për receptorë të ndjeshëm, si amfibët (bretkosat) dhe habitatet e kallamishtave të lidhura me kanalet kulluese. Për amfibët, masat përfshijnë kryerjen e studimeve paraprake përpara ndërtimit, mbrojtjen e habitateve të shumimit përmes zonave tampon, shmangien e punimeve gjatë periudhave të shumimit, si dhe monitorimin e ndikimeve të mundshme gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit. Për kallamishtet dhe kanalet kulluese, BMP përfshin minimizimin e shqetësimit, ruajtjen e kushteve natyrore hidrologjike dhe restaurimin ose rehabilitimin e zonave të prekura për të mbështetur rikuperimin e habitatit. Masa monitorimi dhe menaxhimi adaptiv janë përfshirë për të siguruar efektivitetin e masave zbutëse gjatë gjithë ciklit jetësor të Projektit.
- Ruajtja e zonave mbrojtëse rreth kanaleve dhe ligatinave.
- Shmangia e punimeve gjatë periudhave të shumimit të faunës.
- Restaurimi i habitateve me specie bimore vendase.

Mbrojtja e Florës dhe Specie Invazive

- Mbrojtja e specieve të rralla bimore.
- Parandalimi i përhapjes së specieve invazive.
- Pastrimi i pajisjeve para hyrjes në zonën e projektit.

Mbrojtja e Faunës dhe Shpendëve

- Trajnim për punonjësit mbi mbrojtjen e biodiversitetit.
- Vendosja e zonave të ndaluara pranë habitateve të ndjeshme.
- Instalimi i pajisjeve paralajmëruese për shpendët në linjat elektrike.

Përdorimi i Tokës dhe Jetesa

- Zbatimi i Planit të Kompensimit.
- Sigurimi i kompensimit para fillimit të ndërtimit.
- Restaurimi i tokave të përdorura përkohësisht.
- Mekanizëm ankese për komunitetin.

Punësimi dhe Ekonomia Lokale

- Prioritet për punësimin lokal.
- Mundësi të barabarta punësimi për gra dhe burra.
- Respektimi i ligjeve të punës dhe standardeve ndërkombëtare.
- Promovimi i kushteve të sigurta në punë dhe i të drejtave të punonjësve.
- Në lidhje me akomodimin e punonjësve dhe ndërveprimin me publikun, do të kryhen auditime të ambienteve të akomodimit, përfshirë hotelet dhe opsionet e tjera të strehimit, për të siguruar përputhshmërinë me standardet e BERZH dhe IFC për mirëqenien dhe kushtet e jetesës së punonjësve.

- Zhvillimi dhe zbatimi i një Strategjie për Akomodimin e Punonjësve në kuadër të Planit të Menaxhimit të Rekrutimit dhe Punës (RLMP), duke përcaktuar mënyrën e strehimit të punonjësve në objektet ekzistuese dhe garantimin e standardeve të përshtatshme.
- Trajtim i barabartë për të gjithë punonjësit, përfshirë punonjësit migrantë, duke siguruar kushte të drejta jetese, akses në mekanizmat e ankesave dhe përputhshmëri me standardet kombëtare dhe ndërkombëtare të punës.
- Zbatimi i mekanizmave të ankesave të aksesueshme si për punonjësit ashtu edhe për punonjësit jo të drejtpërdrejtë, duke mundësuar ngritjen dhe adresimin e shqetësimeve që lidhen me akomodimin ose ndërveprimin me komunitetin.
- Monitorim dhe auditime të rregullta të kontraktorëve, përfshirë auditime të punës dhe të shëndetit dhe sigurisë në punë (OHS), për të siguruar përputhshmërinë me standardet e mirëqenies së punonjësve, akomodimit dhe kërkesat që lidhen me komunitetin.
- Politika të qarta dhe kode sjelljeje, të mbështetura nga procedura të burimeve njerëzore në përputhje me EBRD ESR2 dhe IFC PS2, duke garantuar sjellje të përshtatshme të punonjësve dhe minimizuar rreziqet e ndërveprimeve negative me komunitetet lokale.
- Bashkëpunim me institucionet lokale dhe prioritet për punësimin lokal, duke reduktuar nevojën për fuqi punëtore nga jashtë dhe duke kufizuar presionin e mundshëm mbi akomodimin dhe shërbimet lokale.

Shëndeti dhe Siguria e Komunitetit

- Procedura për shëndetin dhe sigurinë në punë.
- Plane reagimi ndaj emergjencave.
- Kufizimi i aksesit të paautorizuar në kantier.
- Fushata ndërgjegjësimi për sigurinë rrugore.

Trashëgimia Kulturore

- Zbatimi i procedurës për gjetje të rastësishme.
- Ndërprerja e punimeve dhe njoftimi i autoriteteve në rast zbulimesh arkeologjike.

9.3.2. Masat Kryesore gjatë Operimit

Gjatë fazës së operimit të Parkut diellor dhe linjës së transmetimit do të zbatohen këto masa:

- Ruajtja e vegjetacionit me specie vendase për të reduktuar erozionin.
- Kufizimi i lëvizjes së automjeteve të mirëmbajtjes në rrugët e përcaktuara.
- Zbatimi i planit për menaxhimin e mbetjeve operationale.
- Monitorimi i vazhdueshëm i biodiversitetit dhe mbrojtja e habitateve.
- Ruajtja e brezave të gjelbër dhe elementeve të peizazhit përreth Parkut.
- Vazhdimi i mundësive të punësimit dhe praktikave të drejta të punës.
- Mirëmbajtja e sistemeve të sigurisë për të parandaluar rreziqet elektrike.
- Vazhdimi i komunikimit me palët e interesuara dhe menaxhimi i ankesave gjatë gjithë jetës së projektit.

9.4. Programi i Monitorimit Mjedisor dhe Social

Një Program i Monitorimit Mjedisor dhe Social do të zbatohet gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit për të siguruar përputhshmërinë me legjislacionin kombëtar, standardet ndërkombëtare dhe angazhimet e

përcaktuara në VNMS dhe PMMS. Monitorimi do të kryhet nga kontraktori EPC dhe zhvilluesi i projektit, me mbështetjen e laboratorëve të akredituar dhe specialistëve kur është e nevojshme. Inspektimet, matjet dhe raportimet e rregullta do të ndihmojnë në identifikimin e hershëm të problemeve dhe në zbatimin e masave korrigjuese për mbrojtjen e mjedisit dhe komuniteteve lokale gjatë gjithë ciklit të jetës së projektit.

9.4.1. Monitorimi gjatë Fazës së Ndërtimit

Gjatë fazës së ndërtimit, monitorimi do të fokusohet në menaxhimin e ndikimeve të mundshme mjedisore dhe sociale që lidhen me përgatitjen e terrenit, punimet civile dhe instalimin e pajisjeve. Aktivitetet kryesore të monitorimit përfshijnë:

- Cilësia e ajrit: Monitorimi i pluhurit dhe ndotësve të ajrit (si grimcat dhe gazrat) pranë receptorëve të ndjeshëm, përfshirë vendbanimet pranë dhe zonat me rëndësi për biodiversitetin.
- Cilësia e ujërave sipërfaqësore: Inspektime dhe testime periodike të kanaleve të kullimit dhe trupave ujqorë për të identifikuar ndotjen e mundshme ose transportimin e sedimenteve.
- Zhurma dhe dridhjet: Monitorimi i niveleve të zhurmës dhe dridhjeve në zonat ku aktivitetet e ndërtimit mund të ndikojnë komunitetet pranë ose receptorët e ndjeshëm.
- Cilësia e tokës: Inspektime vizuale dhe testime, kur është e nevojshme, për të identifikuar ndotje të mundshme, erozion ose derdhje aksidentale.
- Mbrojtja e biodiversitetit: Monitorimi i florës dhe faunës, veçanërisht në habitatet e ndjeshme dhe kanalet e kullimit gjatë pastrimit të vegjetacionit dhe gjermimeve.
- Peizazhi dhe rehabilitimi i zonës: Monitorimi i zbatimit të masave të rehabilitimit dhe restaurimit pas aktiviteve të ndërtimit.
- Trashëgimia kulturore: Monitorimi i punimeve të gjermimit dhe zbatimi i procedurës për gjetje të rastësishme në rast të zbulimit të objekteve arkeologjike ose të trashëgimisë kulturore.
- Punësimi lokal dhe ekonomia: Ndjekja e përdorimit të fuqisë punëtore lokale dhe siguri i praktikave të drejta të rekrutimit dhe trajnimit.
- Përdorimi i tokës dhe kompensimi: Monitorimi i zbatimit të marrëveshjeve të kompensimit me pronarët dhe përdoruesit e tokës të prekur.
- Angazhimi me komunitetin: vazhdimi i konsultimeve me komunitetet lokale dhe monitorimi i mekanizmit të ankesave të projektit.
- Infrastruktura dhe shërbimet publike: Monitorimi i ndikimeve të mundshme në rrugë, kanale ujtiqe dhe infrastrukturë të tjera publike.
- Shëndeti dhe siguria në punë dhe në komunitet: Monitorimi i kushteve të punës, trajnimeve, raportimit të incidenteve dhe disponueshmërisë së pajisjeve mjekësore dhe të sigurisë.
- Menaxhimi i trafikut: Monitorimi i lëvizjes së automjeteve, gjendjes së rrugëve dhe zbatimit të Planit të Menaxhimit të Trafikut gjatë Ndërtimit.

9.4.2. Monitorimi gjatë Fazës së Operimit

Gjatë fazës së operimit, monitorimi do të vazhdojë për të siguruar që Parku diellor funksionon në mënyrë të përgjegjshme nga pikëpamja mjedisore dhe sociale. Aktivitetet kryesore të monitorimit përfshijnë:

- Emetimet në ajër dhe kushtet mjedisore: Monitorim periodik i performancës mjedisore dhe treguesve të emetimeve.
- Cilësia e ujërave sipërfaqësore: Inspektime dhe analiza të rregullta të kanaleve të kullimit dhe trupave ujqorë pranë zonës së projektit.

- Monitorimi i biodiversitetit: Monitorim i vazhdueshëm i habitateve dhe specieve të identifikuara gjatë VNMS dhe zbatimi i Planit të Veprimit për Biodiversitetin.
- Menaxhimi i mbetjeve: Monitorimi i gjenerimit, ruajtjes dhe asgjësimit të mbetjeve për të parandaluar ndotjen e tokës ose ujit.
- Shëndeti dhe siguria e komunitetit: Monitorimi i ndikimeve të mundshme si rreziqet nga trafiku, zhurma ose pluhuri për komunitetet pranë zonës së projektit.
- Shëndeti dhe siguria në punë: Inspektime të rregullta, kontroll shëndetësor për punonjësit, trajnime për sigurinë dhe monitorimi i incidenteve dhe situatave të rrezikut.
- Angazhimi me komunitetin dhe monitorimi social: Vazhdimi i konsultimeve me komunitetet lokale, shqyrtimi i ankesave dhe monitorimi i ndërveprimit të fuqisë punëtore me banorët lokalë.
- Punësimi lokal dhe kontributi ekonomik: Monitorimi i mundësive të punësimit për banorët lokalë dhe kontributit të projektit në ekonominë lokale.

9.5. Angazhimi për Menaxhimin Mjedisor dhe Social

Zhvilluesi i projektit është i angazhuar për zbatimin e PMMS dhe për të siguruar që rreziqet mjedisore dhe sociale të menaxhohen në mënyrë efektive gjatë gjithë ciklit të jetës së projektit.

Përmes zbatimit të masave zbutëse, programeve të monitorimit dhe aktiviteteve të angazhimit me palët e interesuara, projekti synon të sigurojë që ndikimet mjedisore dhe sociale të mbeten të ulëta dhe të menaxhueshme, duke kontribuar njëkohësisht në zhvillimin e qëndrueshëm të energjisë në Shqipëri.

10. Mekanizmi i Ankesave

Voltalia ka krijuar një Mekanizëm Ankese për të siguruar që çdo individ ose grup që ka një shqetësim ose ankesë lidhur me aktivitetet e Voltalia në kuadër të Projektit Spitalla Solar të mund të paraqesë shqetësimet e tij dhe të marrë një përgjigje mbi mënyrën se si çështja do të trajtohet. Procedura zbatohet si për aktivitetet e mëparshme ashtu edhe për ato aktuale të projektit. Ky mekanizëm është krijuar duke njohur rëndësinë e transparencës, përgjegjshmërisë dhe menaxhimit të përgjegjshëm të projektit dhe është në përputhje me Standardet Mjedisore dhe Sociale të BERZH, të cilat Voltalia i zbaton gjatë zhvillimit dhe zbatimit të projektit. Mekanizmi është i publikuar në adresën: <https://spitallasolar.com/mekanizmi-i-ankesave/>

Shqetësimet ose ankesat nga personat e prekur nga projekti dhe palët e tjera të interesuara mund të paraqiten lirisht dhe do të trajtohen në mënyrë të drejtë, objektive dhe konstruktive. Të gjitha ankesat do të trajtohen në përputhje me kërkesat për mbrojtjen e të dhënave personale dhe konfidencialitetin, duke përfshirë legjislacionin shqiptar për mbrojtjen e të dhënave personale dhe kërkesat e BERZH. Informacioni personal i dhënë gjatë procesit të ankesës do të trajtohet në mënyrë konfidenciale, do të përdoret vetëm për trajtimin e ankesës dhe do të ruhet në mënyrë të sigurt për të mbrojtur privatësinë e personave që paraqesin ankesat.

10.1. Si Mund të Paraqitet një Ankesë

Ankesat ose shqetësimet mund të paraqiten përmes kanaleve të mëposhtme. Nëse dëshirohet, ato mund të paraqiten edhe në mënyrë anonime.

- Përmes komunikimit të drejtpërdrejtë me ekipin e menaxhimit të kantierit të Voltalia ose me kontraktorët që punojnë në projekt.
- Me telefon në numrin: +355 68 402 7034
- Duke depozituar ankesën në një nga pikat e pranimi në hyrjet e zonës së projektit Spitalla.
- Duke dërguar një email në adresën: spitalla@voltalia.com

- Duke plotësuar formularin online të ankesës në lidhjen e projektit: <https://engage-voltalia.boreal-is.com/portal/engagevoltalia>
- Duke dërguar një letër me shkrim në adresën: Voltalia Albania, Bulevardi Bajram Curri, European Trade Center (ETC), Kati i 14-të, Tiranë, Shqipëri.